2. 5. 10
සඞ්ගාරවසුත්තං

එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා කොසලෙසු චාරිකං චරති මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං තෙන ඛො පන සමයෙන ධනඤ්ජානී[1] නාම බ්‍රාහ්මණී මණ්ඩලකප්පෙ[2] පටිවසති අභිප්පසන්නා බුද්ධෙ ච ධම්මෙ ච සඞ්ඝෙ ච අථ ඛො ධනඤ්ජානී බ්‍රාහ්මණී උපක්ඛලිත්වා තික්ඛත්තුං උදානං උදානෙසි: 'නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස, නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස, නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්සා'ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ගාරවො[3] නාම මාණවො මණ්ඩලකප්පෙ පටිවසති තිණ්ණං වෙදානං පාරගූ සනිඝණ්ඩුකෙටුභානං සාක්ඛරප්පභෙදානං ඉතිහාසපඤ්චමානං පදකො වෙය්‍යාකරණො ලොකායතමහාපුරිසලක්ඛණෙසු අනවයො. අස්සොසි ඛො සඞ්ගාරවො මාණවො ධනඤ්ජානියා බ්‍රාහ්මණියා එවං වාචං භාසමානාය, සුත්වා ධනඤ්ජානිං බ්‍රාහ්මණිං එතදවොච: අවභූතාව අයං ධනඤ්ජානී බ්‍රාහ්මණී පරිභූතාව අයං ධනඤ්ජානී බ්‍රාහ්මණී විජ්ජමානානං බ්‍රාහ්මණානං. අථ ච පන තස්ස මුණ්ඩකස්ස සමණකස්ස වණ්ණං භාසතීති[4].

න හි පන ත්වං තාත භද්‍රමුඛ, තස්ස භගවතො සීලපඤ්ඤාණං ජානාසි. සචෙ ත්වං තාත භද්‍රමුඛ, තස්ස භගවතො සීලපඤ්ඤාණං ජානෙය්‍යාසි, න ත්වං තාත භද්‍රමුඛ, තං භගවන්තං අක්කොසිතබ්බං පරිභාසිතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යාසීති.

තෙන හි භොති, යදා සමණො ගොතමො මණ්ඩලකප්පං අනුප්පත්තො හොති. අථ මෙ[5] ආරොචෙය්‍යාසීති. එවං භද්‍රමුඛාති ඛො ධනඤ්ජානී බ්‍රාහ්මණී සඞ්ගාරවස්ස මාණවස්ස පච්චස්සොසි.

අථ ඛො භගවා කොසලෙසු අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන මණ්ඩලකප්පං තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා මණ්ඩලකප්පෙ විහරති තොදෙය්‍යානං බ්‍රාහ්මණානං අම්බවනෙ. අස්සොසි ඛො ධනඤ්ජානී බ්‍රාහ්මණී. 'භගවා කිර මණ්ඩලකප්පං අනුප්පත්තො මණ්ඩලකප්පෙ විහරති තොදෙය්‍යානං බ්‍රාහ්මණානං අම්බවනෙ'ති.

---

1. ධානඤ්ජානී – PTS.
3. සගාරවො – සයා.

2. { පචචලකපෙප - සතා.
චණ්ඩලකපෙප - සීමු.

5. අථ ඛො, මෙ - සීමු.

2. 5. 10
සඞ්ගාරව සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසනලද : එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල් දනව්යෙහි මහබික්සඟුන් හා සමග සැරිසරනසේක. එසමයෙහි ධනඤ්ජානි නම් බැමිණි මණ්ඩලකප්ප නම් ගම්හි වෙසෙයි. බුදුන් කෙරෙහි ද දහම් කෙරෙහි ද සඟුන් කෙරෙහි ද (අවෙත්‍යප්‍රසාද වශයෙන්) පහන, එකල ධනඤ්ජානි බැමිණි පය පැකිල තුන් වරක් උදන් ඇනූ : ''ඒ භගවත් අර්හත් සම්‍යක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා, ඒ භගවත් අර්හත් සම්‍යක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා, ඒ භගවත් අර්හත් සම්‍යක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා'' කියායි.

එසමයෙහි සඞ්ගාරව නම් මාණවක මණ්ඩලකප්ප නම් ගම්හි වාස කෙරෙයි. හේ නිඝණ්ඩු කෙටුභශාස්ත්‍ර සහිත අක්ෂරප්‍රභෙද සහිත ඉතිහාසය පස්වනු කොට ඇති ත්‍රිවෙදයන්ගේ පරතෙර ගියේ පද ශාස්ත්‍ර හදරනුයේ ව්‍යාකරණ හදරනුයේ ලෞකායතික මහාපුරුෂලක්ෂණයෙහි පරිපූරකාරී වූයේ වෙයි. සඞ්ගාරව මාණවක මෙසේ නමස්කාරපාඨ බණන ධනඤ්ජානි බැමිණියගේ බස් ඇසී. අසා ධනඤ්ජානි බැමිණියට තෙල කී : ''බමුණන් විද්‍යමාන වැ සිටිය දී මේ ධනඤ්ජානි බැමිණි අවෘද්ධිමත් වූ යැ, විනාශප්‍රාප්ත වූ යැ. තවද ඒ මුණ්ඩක ශ්‍රමණයන් ගේ ගුණ කියා''යනු යි.

'පුත හද්‍රමුඛය, තෝ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ සිල් හා නුවණ නො දත්හි. පුත හද්‍රමුඛය, ඉදින් තෝ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිල් හා නුවණ දත්හි නම්, පුත හද්‍රමුඛය, තෝ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආක්‍රොශ කළ යුත්තකු කොට පරිභාෂණ කළ යුත්තකු කොට නො හඟිහි.

'භවතිය, එසේ වී නම් යම් දිනෙක ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ මණ්ඩලකප්ප ගමට පැමිණියාහු වෙත් ද, එකල මට දන්වන්නේ යැ'යි කී. 'හද්‍රමුඛය, එසේ යැ'යි ධනඤ්ජානි බැමිණි සඞ්ගාරව මාණවකයාහට පිළිවදන් දින්.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල් දනව්යෙහි පිළිවෙළින් සැරිසරනසේක්

මණ්ඩලකප්ප ගම කරා වැඩිසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මණ්ඩලකප්ප ගම්හි තොදෙය්‍ය බමුණන්ගේ අඹ වෙනෙහි වැඩ වාස කෙරෙති. ධනඤ්ජානී බැමිණි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මණ්ඩලකප්ප ගමට වැඩිසේක් මණ්ඩලකප්ප ගම්හි තොදෙය්‍ය බමුණන්ගේ අඹ වෙනෙහි වැඩ වාස කෙරෙත් ලැ'යි ඇසූ යැ.

48—කේ 13561 (11/72)

අථ ඛො ධනඤ්ජානී බ්‍රාහ්මණී යෙන සඞ්ගාරවො මාණවො, තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා සඞ්ගාරවං මාණවං එතදවොච : 'අයං තාත භද්‍රමුඛ, සො භගවා මණ්ඩලකප්පං අනුප්පත්තො, මණ්ඩලකප්පෙ විහරති තොදෙය්‍යානං බ්‍රාහ්මණානං අම්බවනෙ. යස්සදානි ත්වං[1] තාත භද්‍රමුඛ, කාලං මඤ්ඤසීති.

'එවං භොතී'ති[2] ඛො සඞ්ගාරවො මාණවො ධනඤ්ජානියා බ්‍රාහ්මණියා පටිස්සුත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි, සම්මොදනීයං කථං සාරණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සඞ්ගාරවො මාණවො භගවන්තං එතදවොච :

'සන්ති ඛො භො ගොතම, එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා දිට්ඨධම්මාභිඤ්ඤා-වොසානපාරමිප්පත්තා ආදිබ්‍රහ්මචරියං පටිජානන්ති. තත්‍ර භො ගොතම, යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා දිට්ඨධම්මාභිඤ්ඤාවොසානපාරමිප්පත්තා ආදි-බ්‍රහ්මචරියං පටිජානන්ති, තෙසං භවං ගොතමො කතමො'ති?

දිට්ඨධම්මාභිඤ්ඤාවොසානපාරමිප්පත්තානං ආදිබ්‍රහ්මචරියං පටිජා-නන්තානම්පි ඛො අහං භාරද්වාජ, වෙමත්තතං[3] වදාමි. සන්ති භාරද්වාජ, එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා අනුස්සවිකා, තෙ අනුස්සවෙන දිට්ඨධම්මාභිඤ්ඤා-වොසානපාරමිප්පත්තා ආදිබ්‍රහ්මචරියං පටිජානන්ති සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා තෙවිජ්ජා. සන්ති පන භාරද්වාජ, එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා කෙවලං සද්ධාමත්තකෙන දිට්ඨධම්මාභිඤ්ඤාවොසානපාරමිප්පත්තා ආදිබ්‍රහ්මචරියං පටිජානන්ති සෙය්‍යථාපි තක්කී වීමංසී. සන්ති භාරද්වාජ, එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු සාමඤ්ඤෙව ධම්මං අභිඤ්ඤාය දිට්ඨධම්මාභිඤ්ඤාවොසානපාරමිප්පත්තා ආදිබ්‍රහ්මචරියං පටිජානන්ති.

තත්‍ර භාරද්වාජ, යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු සාමඤ්ඤෙව ධම්මං අභිඤ්ඤාය දිට්ඨධම්මාභිඤ්ඤාවොසානපාර-

මිප්පත්තා ආදිබ්‍රහ්මචරියං පටිජානන්ති. තෙසාහමස්මි. තදමිනාපෙතං භාරද්වාජ, පරියායෙන වෙදිතබ්බං: යථා යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු සාමඤ්ඤෙව ධම්මං අභිඤ්ඤාය දිට්ඨධම්මා-භිඤ්ඤාවොසානපාරමිප්පත්තා ආදිබ්‍රහ්මචරියං පටිජානන්ති, තෙසාහ-මස්මීති.

---

1. යස්සදානි – මජසං.
2. එවං හොති – මජසං.
3. වෙමත්තං – මජසං.

එසඳ ධනඤ්ජානී බැමිණි සඞ්ගාරව මාණවකයා කරා එළැඹියා. එළඹ සඞ්ගාර මාණවකයාට මෙල කිවු : ''පුත භද්‍රමුඛය, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මණ්ඩලකප්ප ගමට වැඩිසේක් මණ්ඩලකප්ප ගම්හි තොදෙය්‍යා බමුණන්ගේ අඹ වෙනෙහි වැඩවෙසෙති. පුත භද්‍රමුඛය, තෝ දූන් යමක් ගැන සිතෙහි නම් එයට කල් දනැ''යි කිවු.

''භවතිය, එසේයැ'යි සඞ්ගාරව මාණවකයා ධනඤ්ජානී බැමිණියට පිළිවදන් දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේ, එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වී. සතුටු වියයුතු සිහි කළ යුතු කථා කොට නිමවා එකත්පස් වැ හින. එකත්පස් වැ හුන් සඞ්ගාරව මාණවක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙල සැල කෙළේ :

''භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉහාත්මයෙහි මැ දූන ව්‍යවසිත වැ පාරමී සඞ්ඛ්‍යාත 'නිර්වාණයට පැමිණියම්හ'යි කියා ආදිබ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යය පිළින කෙරෙත් ද එබඳු මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යම් මැ මහණ බමුණු කෙනෙක් ඉහාත්ම යෙහි මැ දූන ව්‍යවසිත වැ පාරමී සඞ්ඛ්‍යාත නිවනට පැමිණියම්හ'යි කියා ආදිබ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යය පිළින කෙරෙත් නම් ඔවුනතුරෙන් භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ කවරහ?

භාරද්වාජය, ඉහාත්මයෙහි මැ දූන පර්‍ය්‍යවසිත වැ 'නිවන් පැමිණියම්හ'යි බණන ආදි බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යය පිළින කරන ඔවුන්ගේ ද වෙනස කියමි. භාරද්වාජය, අනුශ්‍රවකථා ගත් කිසි මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. ඔහු අනුශ්‍රව වශයෙන් ඉහාත්මයෙහි මැ දූන පර්‍ය්‍යවසිත වැ 'නිවන් පැමිණියම්හ'යි කියා ආදිබ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යය පිළින කෙරෙති. තෛවිජ්ජබ්‍රාහ්මණයන් සෙයිනි. භාරද්වාජය, හුදු ශ්‍රද්ධාමාත්‍ර වශයෙන් ඉහාත්මයෙහි මැ දූන පර්‍ය්‍යවසිත වැ 'නිවන් පැමිණියම්හ'යි කියා ආදිබ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යය පිළින කෙරෙත් ද, එ බඳු කිසි මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. තර්කග්‍රාහී වූ විමංසක වූ බ්‍රාහ්මණයන් සෙයිනි. භාරද්වාජය, පෙර නො ඇසූවිරූ දහම්හි තමන් විසින් මැ දහම් දූන ඉහාත්මයෙහි මැ දූන පර්‍ය්‍යවසිත වැ

'නිවන් පැමිණියම්හ'යි කියා ආදිබ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යය පිළින කෙරෙත් ද, එ බඳු කිසි මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත,

භාරද්වාජය, එහි යම් ඒ මහණ බමුණු කෙනෙක් අනනුශ්‍රැත ධර්‍මයෙහි තමන් විසින් මැ දහම් දැන ඉහාත්මයෙහි මැ දැන පර්‍ය්‍යවසිත වැ 'නිවන් පැමිණියම්හ'යි කියා ආදිබ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යය පිළින කෙරෙත් ද, ඒ සම්බුද්ධයන් අතුරෙන් මම අන්‍යතරයෙක්මි. භාරද්වාජය, යම් පරිදි යම් ඒ මහණ බමුණු කෙනෙක් පෙර නො ඇසූවිරූ දහම්හි තමන් විසින් මැ දහම් දැන ඉහාත්මයෙහි මැ දැන පර්‍ය්‍යවසිත වැ 'නිවන් පැමිණියම්හ'යි කියා ආදිබ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යය පිළින කෙරෙත් ද, ඒ සම්බුද්ධයන් අතුරින් මම අන්‍යතරයෙක්මි යන ඒ මේ කරුණ මේ කාරණයෙනුදු දතයුතු යැ.

ඉධ මෙ භාරද්වාජ, පුබ්බෙව සම්බොධා අනභිසම්බුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො එතදහොසි: සම්බාධො ඝරාවාසො රජාපථො, අබ්භොකාසො පබ්බජ්ජා, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාවසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සඞ්ඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං, යන්නූනාහං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය''න්ති. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, අපරෙන සමයෙන දහරොව සමානො සුසුකාළකෙසො භද්‍රෙන යොබ්බනෙන සමන්නාගතො පඨමෙන වයසා අකාමකානං මාතාපිතූන්නං අස්සුමුඛානං රුදන්තානං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිං. සො එවං පබ්බජිතො සමානො කිංකුසලගවෙසී අනුත්තරං සන්තිවරපදං පරියෙසමානො යෙන ආළාරො කාලාමො තෙනුපසඞ්කමිං, උපසඞ්කමිත්වා ආළාරං කාලාමං එතදවොචං: ''ඉච්ඡාමහං ආවුසො කාලාම, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිතු''න්ති. එවං වුත්තෙ භාරද්වාජ, ආළාරො කාලාමො මං එතදවොච: ''විහරතායස්මා, තාදිසො අයං ධම්මො, යත්ථ විඤ්ඤූ පුරිසො න චිරස්සෙව සකං ආචරියකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යා''ති. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, නචිරස්සෙව ඛිප්පමෙව තං ධම්මං පරියාපුණිං. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, තාවතකෙනෙව ඔට්ඨපහතමත්තෙන ලපිතලාපනමත්තෙන ඤාණවාදඤ්ච වදාමි ථෙරවාදඤ්ච 'ජානාමි පස්සාමී''ති ච පටිජානාමි අහඤ්චෙව අඤ්ඤෙ ච. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: ''න ඛො ආළාරො කාලාමො ඉමං ධම්මං කෙවලං සද්ධාමත්තකෙන 'සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමී''ති පවෙදෙති. අද්ධා ආළාරො කාලාමො ඉමං ධම්මං ජානං පස්සං විහරතී''ති.

අථ ඛ්වාහං භාරද්වාජ, යෙන ආළාරො කාලාමො තෙනුපසඞ්කමිං. උපසඞ්කමිත්වා ආළාරං කාලාමං එතදවොචං: "කිත්තාවතා නො ආවුසො කාලාම, ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමී'ති පවෙදෙමී''ති. එවං වුත්තෙ භාරද්වාජ, ආළාරො කාලාමො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං පවෙදෙසි. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: "න ඛො ආළාරස්සෙව කාලාමස්ස අත්ථි සද්ධා, මය්හම්පත්ථි සද්ධා. න ඛො ආළාරස්සෙව කාලාමස්ස අත්ථි විරියං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා, මය්හම්පත්ථි පඤ්ඤා. යන්නූනාහං යං ධම්මං ආළාරො කාලාමො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමී'ති පවෙදෙති, තස්ස ධම්මස්ස සච්ඡිකිරියාය පදහෙය්‍ය''න්ති. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, න චිරස්සෙව ඛිප්පමෙව තං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහාසිං.

---

1. උදකො - මජසං. 2. අත්තනා - මජසං

භාරද්වාජය, සම්‍යක්සම්බොධියෙන් පෙර මැ චතුස්සත්‍යාවබොධය නො කළ බොධිසත්ත්ව වූ මැ මට මෙල සිත් වී : "ගෘහවාසය සම්බාධ යැ රාගාදිරජස් එන මඟැ, පැවිද්ද අභ්‍යවකාශ යැ, ගිහිගෙහි වසනහු විසින් එකාන්ත පරිපූර්ණ වූ එකාන්ත පරිශුද්ධ වූ ධෞතශඞ්ඛ සදෘශ වූ මේ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යය පුරන්නට සුකර නො වෙයි. මම කෙහෙමස් බහා කහවත් හැඳ පෙරෙවැ ගිහිගෙන් නික්ම සස්නට පැමිණෙම් නම් මනා මැ නු''යි. භාරද්වාජය, මම පසු කලෙකැ දහර වූයෙම් මැ මනා කළුකෙහෙ ඇත්තෙම් භද්‍රයෞවන හා ප්‍රථම වයසින් සමන්වාගත වූයෙම් නො කැමැති කඳුළුමුසු මුහුණු ඇති දෙමාපියන් හඬමින් සිටිය දී කෙහෙරවුළු බහා කහවත් හැඳ පෙරෙවැ ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙමි. මම මෙසේ පැවිදි වැ කිඞ්කුශලගවෙශී වැ අනුත්තර ශාන්තිවරපදය සොයන්නෙම් ආළාරකාලාම තවුසන් කරා පැමිණියෙමි. පැමිණ ආළාරකාලාම තවුස්නට මෙල කීමි : "ඇවැත කාලාමයෙනි, මම මේ තොප සතු ධර්‍මවිනයෙහි බඹසර පුරන්නට කැමැතියෙමි''යි. භාරද්වාජය, මෙසේ කී කල ආළාරකාලාම තවුස් මට මෙල කී : "ආයුෂ්මත් මෙහි වසන්නේ මැනැව. යම් දහමෙකැ විඥ පුරුෂයෙක් නොබෝ දිනෙකින් ස්වකීය ආචාර්‍ය්‍යොද්ග්‍රහණය තමා විසින් මැනැවින් දැන පසක් කොට එයට පැමිණ වාසය කරන්නේ වේ ද, මේ එබඳු දහමෙකැ''යි. භාරද්වාජය, මම නොබෝ කලෙකින් මැ වහා මැ ඒ දහම පුහුණු කෙළෙමි. භාරද්වාජය, මම එතෙක් තොල් පහළ පමණින් මැ බස් බිණූ පමණින් මැ ඥානවාදය ද ස්ථෙරවාදය ද කියමි, "දනිමි, දක්මි''යි ද මම ද පිළින කරමි. සෙස්සෝ ද පිළින කෙරෙත්. භාරද්වාජය, මට මෙල සිත් වී : "ආළාරකාලාම තවුස් මේ දහම හුදෙක් සැදැ පමණෙකින් 'තමන් විසින් වෙසෙසින් දැන

පසක් කොට උපයාගෙන වෙසෙමි''යි නො දන්වයි, එකාන්තයෙන් ආළාරකාලාම තවුස් මෙ දහම දන්මින් දක්මින් වාස කෙරේ''යනු යි.

භාරද්වාජය, ඉක්බිති මම ආළාරකාලාම තවුස් කරා එළැඹියෙමි. එළැඹ ආළාරකාලාම තවුස්හට මෙල කීමි: ''ඇවැත, කාලාමයෙනි, කෙතෙකින් මෙ දහම තමන් විසින් වෙසෙසින් දැන පසක් කොට උපයාගෙන වාස කෙරෙමි'යි දන්වමි ද? යි. භාරද්වාජය, මෙසේ කී කල ආළාරකාලාම තවුස් ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය කී. භාරද්වාජය, මට මෙල සිත් වී : ''ආළාරකාලාම තවුස්හට මැ සැදැහැ ඇත්තේ නො වෙයි. මට ද සැදැහැ ඇත. ආළාරකාලාම තවුස්හට මැ වැර ඇතියේ නො වෙයි; . . . සිහිය . . . සමාධිය . . . ප්‍රඥා ඇත්තේ නො වෙයි, මට ද ප්‍රඥා ඇත. මම, ආළාරකාලාම තවුස් යම් දහමක් තමන් විසින් වෙසෙසින් දැන පසක් කොට උපයා ගෙන වාස කරමි'යි දන්වා ද, ඒ දහම පසක් කරනු පිණිස ප්‍රධන් වැර වඩම් නම් මනා මැ නු''යි. භාරද්වාජය, මම නොබෝ කලෙකින් මැ වහා මැ එ දහම තමන් විසින් වෙසෙසින් දැන පසක් කොට උපයාගෙන වාස කෙළෙමි.

අථ ඛ්වාහං භාරද්වාජ, යෙන ආළාරො කාලාමො තෙනුපසඞ්කමිං, උපසඞ්කමිත්වා ආළාරං කාලාමං එතදවොචං: ''එත්තාවතා නො ආවුසො කාලාම, ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසී''ති. එත්තාවතා ඛො අහං ආවුසො, ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙමී'ති. අහම්පි ඛො ආවුසො එත්තාවතා ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමී'ති. ලාභා නො අවුසො, සුලද්ධං නො ආවුසො යෙ මයං ආයස්මන්තං තාදිසං සබ්‍රහ්මචාරිං පස්සාම ඉති, යාහං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙමි, තං ත්වං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපයම්පජ්ජ විහරසි. යං ත්වං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරසි, තමහං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙමි. ඉති යාහං ධම්මං ජානාමි, තං ත්වං ධම්මං ජානාසි. යං ත්වං ධම්මං ජානාසි, තමහං ධම්මං ජානාමි. ඉති යාදිසො අහං, තාදිසො තුවං. යාදිසො තුවං, තාදිසො අහං. එහි දානි ආවුසො, උභො'ව සන්තා ඉමං ගණං පරිහරාමා'ති. ඉති ඛො භාරද්වාජ, ආළාරො කාලාමො ආචරියො මෙ සමානො අත්තනො අන්තෙවාසිං මං සමානං අත්තනො සමසමං ඨපෙසි, උළාරාය ච මං පූජාය පූජෙසි. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: ''නායං ධම්මො නිබ්බිදාය න විරාගාය න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්බොධාය න නිබ්බානාය සංවත්තති, යාවදෙව ආකිඤ්චඤ්ඤායතනූපපත්තියා''ති. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, තං ධම්මං අනලඞ්කරිත්වා තස්මා ධම්මා නිබ්බිජ්ජ අපක්කමිං.

සො ඛො අහං භාරද්වාජ, කිංකුසලගවෙසී අනුත්තරං සන්තිවරපදං

පරියෙසමානො යෙන උද්දකො[2] රාමපුත්තො තෙනුපසඞ්කමිං. උපසඞ්කමිත්වා උද්දකං රාමපුත්තං එතදවොචං: ‘‘ඉච්ඡාමහං ආවුසො රාම[1] ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිතු’’න්ති. එවං වුත්තෙ භාරද්වාජ, උද්දකො රාමපුත්තො මං එතදවොච: ‘විහරතායස්මා, තාදිසො අයං ධම්මො, යත්ථ විඤ්ඤූ පුරිසො න චිරස්සෙව සකං ආචරියකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යා’’ති. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, න චිරස්සෙව ඛිප්පමෙව තං ධම්මං පරියාපුණිං. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, තාවතකෙනෙව ඔට්ඨපහතමත්තෙන ලපිත ලාපනමත්තෙන ඤාණවාදඤ්ච වදාමි ථෙරවාදඤ්ච ‘ජානාමි පස්සාමී’ති ච පටිජානාමි අහඤ්චෙව අඤ්ඤෙ ච. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: ‘‘න ඛො රාමො ඉමං ධම්මං කෙවලං සද්ධාමත්තකෙන සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමී’’ති. පවෙදෙසි, අද්ධා රාමො ඉමං ධම්මං ජානං පස්සං විහාසී’ති.

අථ ඛ්වාහං භාරද්වාජ, යෙන උද්දකො[2] රාමපුත්තො තෙනුපසඞ්කමිං. උපසඞ්කමිත්වා උද්දකං රාමපුත්තං එතදවොචං: ‘‘කිත්තාවතා නො ආවුසො, රාමො ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමී’ති පවෙදෙසී’’ති. එවං වුත්තෙ භාරද්වාජ, උද්දකො රාමපුත්තො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං පවෙදෙසි. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: ‘‘න ඛො රාමස්සෙව අහොසි සද්ධා, මය්හම්පත්ථි සද්ධා. න ඛො රාමස්සෙව අහොසි විරියං. -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා, මය්හම්පත්ථි පඤ්ඤා. යන්නූනාහං යං ධම්මං රාමො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමී’ති පවෙදෙසි. තස්ස ධම්මස්ස සච්ඡිකිරියාය පදහෙය්‍ය’’න්ති. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, න චිරස්සෙව ඛිප්පමෙව තං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහාසිං.

---

1. ආවුසො – මජසං.
2. උදකො – මජසං.

භාරද්වාජය, ඉක්බිති මම ආළාරකාලාම තවුස් කරා එළැඹියෙමි. එළැඹ ආළාරකාලාම තවුස්හට මෙසේ කීමි: ‘‘ඇවැත කාලාමයෙනි, මෙතෙකින් මෙ දහම තමන් විසින් වෙසෙසින් දැන උපයාගෙන ප්‍රකාශ කෙරෙහි ද?යි. ඇවැත, මම මෙ පමණෙකින් මෙ දහම තමන් විසින් වෙසෙසින් දැන පසක් කොට උපයාගෙන දන්වමි’යි කී. ඇවැත්නි, මම ද මෙපමණෙකින් මෙ දහම තමන් විසින් වෙසෙසින් දැන පසක් කොට උපයාගෙන වාස කෙරෙමි’යි කීමි. මම යම් දහමක් තමා විසින් වෙසෙසින් දැන පසක් කොට උපයාගෙන දන්වම් ද, තොයිත් එ දහම තමා විසින් වෙසෙසින් දැන පසක් කොට වාස කෙරෙහි, තෝ යම් දහමක් තමා විසින් වෙසෙසින් දැන පසක් කොට උපයාගෙන වාස කෙරෙහි ද, මම එ දහම තමා විසින් වෙසෙසින් දැන පසක් කොට උපයාගෙන දන්වමි. මෙසේ මම යම් දහමක් දන්මි නම් තොයිත් එ දහම දන්හි. තො යම් දහමක් දන්හි නම් මමත් එ දහම දන්මි. මෙසේ මම යම් බඳුයෙම් ද, තො ද එබඳුයෙහි. තෝ යම් බඳුයෙහි ද, මම එ බඳුයෙමි. (මෙසේ) අපි තා බඳු සබ්‍රම්සර ආයුෂ්මතකු දක්මෝ ද, ඇවැත්නි, අපට ලාභයෙකැ, ඇවැත්නි, අපට මනා ලාභයෙකි. ඇවැත්නි, දැන් එව දෙදෙනමෝ මේ ගණයා පරිහරණ කරම්හ’යි කී. භාරද්වාජය, මෙසේ ආළාරකාලාම තවුස් මාගේ ආචාර්‍ය්‍ය වූයේ මැ තමා අතැවැසි වූ මා තමහට සමසම කොට තැබී. උදර පූජායෙනුදු මා පිදී. භාරද්වාජය, මට මෙසේ සිත් වී: ‘‘මෙ දහම නිර්විද පිණිස නො වැටෙයි. විරාග පිණිස නො වැටෙයි, නිරොධ පිණිස නො වැටෙයි, උපයිම පිණිස නො වැටෙයි, අභිඥ පිණිස නො වැටෙයි, සම්බොධ පිණිස නො වැටෙයි, නිර්‍වාණ පිණිස නො වැටෙයි. ආකිඤ්චඤ්ඤ

යතනූප්පත්තිය පිණිස මැ වැටෙයි'' කියා යි. භාරද්වාජය, මම එ දහම පමණ නො කොට එ දහමින් කලකිරී බැසගියෙමි.

භාරද්වාජය, ඒ මම් 'කුසල් කිමැ'යි සොයනුයෙම් අනුත්තරසන්තිවරපදය (නිවන) සොයමින් උද්දක රාමපුත්‍ර කරා එළැඹියෙමි. එළැඹ උද්දක රාමපුත්‍රහට තෙල කීමි : ''ඇවැත්නි රාමපුත්‍රයෙනි, මම මෙසස්නෙහි බඹසර සරනු රිසියෙමි''යි. භාරද්වාජය, මෙසේ කී කල්හි රාමපුත් උද තවුස් මට මෙසේ කී : ''ඇවැත්නි, වාස කරව. යම් දහමෙක විඥ පුරුෂ නොබෝ කලෙකින් මැ සිය ඇදුරුසමය තමා විසින් වෙසෙසින් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ වාස කෙරේ නම් මේ එ බඳු දහමෙකැ''යි. භාරද්වාජය, මම් නොබෝ කලෙකින් මැ වහා මැ එ දහම පිරිවැහීමි. භාරද්වාජය, එ මම් එතෙක් තොල් පහළ පමණින් මැ වදන්පිළිවදන් මතුයෙන් මැ ඥනවාදයත් ස්ථවිරවාදයත් කියමි, 'දන්මි දක්මී'ද මමත් පිළින කෙරෙමි, සෙසුවෝත් පිළින කෙරෙති. භාරද්වාජය, ඒ මට තෙල සිත් වී : ''රාම තවුස් මෙ දහම හුදෙක් ශ්‍රද්ධා පමණෙකින් තමා විසින් වෙසෙසින් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට උපයා වාස කෙරෙමි' නො ද පැවැසී, එකාන්තයෙන් රාම තවුස් මෙ දහම දන්මින් දක්මින් විසී''යයි.

එසඳ භාරද්වාජය, මම් රාමපුත් උද තවුස් කරා එළැඹියෙමි. එළැඹ රාමපුත් උද තවුස්හට තෙල බස් කීමි : ''ඇවැත්නි, රාමයෙනි, කිපමණෙකින් අපට මෙදහම තමා විසින් වෙසෙසින් දැන පසක් කොට උපයාගෙන වාස කෙරෙමි, පවසවු දැ?''යි, භාරද්වාජය, මෙසේ කී කල්හි රම්පුත් උද තවුස් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ප්‍රකාශ කෙළේ යැ. භාරද්වාජය, එ මට තෙල සිත් වී : ''රාමහට් මැ ශ්‍රද්ධා නො ද වූ, මටත් ශ්‍රද්ධා ඇත. රාමහට මැ වීය්‍යී නො ද වී. . . . සති . . . සමාධි . . . රාමහට මැ ප්‍රඥ නො ද වූ, මටත් ප්‍රඥ ඇති. රම් තවුස් යම් දහමක් තමා විසින් වෙසෙසින් දැන පසක් කොට එළැඹ වාස කෙරෙමි' ප්‍රකාශ කෙළේ ද මම් එ දහම පසක් කරනුවට ප්‍රධන්වීය්‍යී කරනෙම් නම් මනා මැ නු''යි භාරද්වාජය, එ මම් නොබෝ කලෙකින් මැ වහා මැ එ දහම තමා විසින් වෙසෙසින් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට වාස කෙළෙමි.

අථ ඛ්වාහං භාරද්වාජ, යෙන උද්දකො රාමපුත්තො තෙනුපසඞ්කමිං. උපසඞ්කමිත්වා උද්දකං රාමපුත්තං එතදවොචං: ''එත්තාවතා නො ආවුසො රාම[1] ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසී''ති. එත්තාවතා ඛො අහං ආවුසො ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙමී'ති[2]. 'අහම්පි ඛො ආවුසො, එත්තාවතා ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමී'ති. ලාභා නො ආවුසො, සුලද්ධං නො ආවුසො, යෙ මයං ආයස්මන්තං තාදිසං බ්‍රහ්මචාරිං පස්සාම ඉති යං ධම්මං රාමො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසි, තං ත්වං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරසි. යං ත්වං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරසි, තං ධම්මං රාමො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසි. ඉති යං ධම්මං රාමො අභිඤ්ඤාසි, තං ත්වං ධම්මං ජානාසි. යං ත්වං ධම්මං ජානාසි, තං ධම්මං රාමො අභිඤ්ඤාසි. ඉති යාදිසො රාමො අහොසි, තාදිසො තුවං. යාදිසො තුවං, තාදිසො රාමො අහොසි. එහි දානි ආවුසො, තුවං ඉමං

මෙ සමානො ආචරියට්ඨානෙ මං ඨපෙසි, උළාරාය ච මං පූජාය පූජෙසි. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: ''නායං ධම්මො නිබ්බිදාය න විරාගාය න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්බොධාය න නිබ්බානාය සංවත්තති, යාවදෙව නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනූපපත්තියා''ති. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, තං ධම්මං අනලංකරිත්වා තස්මා ධම්මා නිබ්බිජ්ජ අපක්කමිං.

සො ඛො අහං භාරද්වාජ, කිංකුසලගවෙසී අනුත්තරං සන්තිවරපදං පරියෙසමානො මගධෙසු අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන උරුවෙලා සෙනානිගමො තදවසරිං. තත්ථද්දසං රමණීයං භූමිභාගං පාසාදිකඤ්ච වනසණ්ඩං නදිඤ්ච සන්දන්තිං සෙතකං සුපතිත්ථං රමණීයං සමන්තා ච ගොචරගාමං. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: ''රමණීයො වත භො භූමිභාගො, පාසාදිකො ච වනසණ්ඩො, නදී ච සන්දති සෙතකා සුපතිත්ථා රමණීයා, සමන්තා ච ගොචරගාමො, අලං වතිදං කුලපුත්තස්ස පධානත්ථිකස්ස පධානායා''ති. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, තත්ථෙව නිසීදිං 'අලම්මං පධානායා'ති.

අපිස්සු මං භාරද්වාජ, තිස්සො උපමායො පටිභංසු අනච්ඡරියා, පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා:

සෙය්‍යථා'පි භාරද්වාජ, අල්ලං කට්ඨං සස්නෙහං උදකෙ නික්ඛිත්තං, අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය උත්තරාරණිං ආදාය අග්ගිං අභිනිබ්බත්තෙස්සාමි, තෙජො පාතුකරිස්සාමී'ති. තං කිං මඤ්ඤසි භාරද්වාජ, අපි නු සො පුරිසො අමුං අල්ලං කට්ඨං සස්නෙහං උදකෙ නික්ඛිත්තං උත්තරාරණිං ආදාය අභිමන්ථෙන්තො අග්ගිං අභිනිබ්බත්තෙය්‍ය තෙජො පාතුකරෙය්‍යා'ති?

---

3. රාමො – මජසං.
2. එත්තාවතා ඛො ආවුසො රාමො ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසී'ති – මජසං.

එසඳ භාරද්වාජය, මම් උද්දක රාමපුත්‍ර කරා එළැඹියෙමි. එළැඹ උද්දක රාමපුත්‍රහට මෙල බස් කීමි : ''ඇවැත්නි, රාමයෙනි මෙතෙකින් අපට මෙදහම, තමා විසින් වෙසෙසින් දැන පසක් කොට උපයාගෙන පවසවු ද?''යි. ''ඇවැත්නි, මෙතෙකින් මම මෙ දහම, තමා විසින් වෙසෙසින් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට එයට පැමිණ වෙසෙමි''යි. ''ඇවැත්නි, මෙතෙකින් මමත් මෙ දහම, තමා විසින් වෙසෙසින් දැන පසක් කොට උපයාගෙන වාස කෙරෙමි''යි. ඇවැත්නි, අපට ලාභයෙකැ, ඇවැත්නි, අපට මනා ලාභයෙකි. ඇපි තොප වැනි සබ්‍රම්සර ආයුෂ්මත් කෙනකුන් දකුම්හ. මෙසෙයින් රාම යම් දහමක් තමා විසින් වෙසෙසින් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට උපයාගෙන ප්‍රකාශ කෙළේ ද, තෙපි එ දහම තමා විසින් වෙසෙසින් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට උපයාගෙන වාස කරව. තෙපි යම් දහමක් තමා විසින් වෙසෙසින් දැන පසක් කොට උපයාගෙන වාස කරවු ද, එ දහම රාම තමා විසින්

වෙසෙයින් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට උපයාගෙන ප්‍රකාශ කෙළේ යැ. මෙසෙයින් රාම යම් දහමක් දත්තේ ද, තෙපි එ දහම දත්තහු යැ. තෙපි යම් දහමක් දත්තහු ද, එ දහම රාම දත්තේ යැ. මෙසේ රාම යම් බඳු වී නම් තෙපි එ බඳු ව. තෙපි යම් බඳු වවු නම් රාම එ බඳු වී. එව දැන් ඇවැත්නි, තෙපි මේ ගණයා පරිහරණ කරව''යි. භාරද්වාජය, මෙසෙයින් රම්පුත් උද තවුස් මා ගේ සබ්‍රම්සැරි වූයේ මැ මා ඇදුරු තැන්හි තැබී. උදර පූජායෙනුදු මා පිදී. භාරදවාජය, ඒ මට තෙල සිත් වී: ''මෙ දහම නිර්වේදයට නො වැටෙයි, නො ද විරාගයට නො ද නිරොධයට නො ද කෙලෙස් සන්හිඳීමට නො ද අභිඥවට නො ද සම්බොධයට නො ද නිර්වාණයට වැටෙයි. නෙවසඤ්ඤා-නාසඤ්ඤායතනයෙහි උපත පිණිස මැ වැටේ''යයි. භාරද්වාජය, ඒ මම් එ දහම පිළිකෙව් කොට එ දහමින් කලකිරී බැස ගියෙමි.

භාරද්වාජය, ඒ මම් 'කිංකුශලගවෙෂී වැ අනුත්තර ශාන්තිවරපදය පිරියෙස්මින් මගධ දනව්යෙහි අනුක්‍රමයෙන් සැරිසරනුයෙම් උරුවෙලායෙහි සෙනා නම් නියම්ගමට (සෙනානී නම් සිටුහුගේ ගමට) බටුයෙමි. එහි රමණී භූමිභාගය ද ප්‍රසාද එළවන වනළැහැබ ද ගලන, සුදුවැලිතලා ඇති, මනා තොට ඇති, රමණී හොය ද හාත්පසැ පිහිටි ගොදුරුගම ද දිටිමි. භාරදවාජය, මට තෙල සිත් වී : ''භූමිභාගය රමණීය මැ යැ. වන ළැහැබ ප්‍රසාද එළවන්නේ මැ යැ, සුදුවැලිතලා ඇති මනා තොට ඇති රමණී හොය ද ගලයි, හාත්පස්හි ගොදුරුගම ඇත. ප්‍රධන්වීර්‍ය්‍ය කරනු කැමැති කුලපුතක්හට මෙ තැන සමත් වේ මැ''යි. භාරදවාජය, ඒ මම මෙ තැන ප්‍රධන් පිණිස සමත් වෙති ඒ බෝපලගෙහි මැ නිෂදයා කෙළෙමි.

තවද භාරද්වාජයෙනි, මට පුනපුනා ආශ්වර්‍ය්‍ය එළවන, පෙර නො ඇසූවිරූ උපමාවෝ තුන් දෙනෙක් වැටහුණහ :

''යම්සේ භාරද්වාජයෙනි, ස්නෙහ සහිත, දියෙහි බැහූ, තෙත් කාෂ්ටයෙක් ඇද්ද, ඉක්බිති පුරුෂයෙක් උතුරුරිණී ගෙන ගිනි නිපදවම්, තෙද පහළ කෙරෙමි'යි එන්නේ වේ ද, භාරද්වාජය, ඒ කෙසේ හඟිහි? ඒ පුරුෂ ස්නෙහ සහිත, දියෙහි බැහූ, තෙල තෙත් කාෂ්ටය උතුරුරිණී ගෙන අළලන්නේ කිම ගිනි නිපදවන්නේ වේ ද, තෙද පහළ කරන්නේ වේ දැ?යි.

746 මජ්ඣිම ප. - බ්‍රාහමණ වග්ගො [2.5.10 සඞ්ගාරව සුත්තං]

නො හිදං භො ගොතම. තං කිස්ස හෙතු: අදුං හි භො ගොතම, අල්ලං කට්ඨං සස්නෙහං. තඤ්ච පන උදකෙ නික්ඛිත්තං. යාවදෙව ච පන සො පුරිසො කිලමථස්ස විඝාතස්ස භාගී අස්සා'ති.

එවමෙව ඛො භාරද්වාජ, යෙ හි කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා කායෙන චෙව කාමෙහි අවූපකට්ඨා විහරන්ති, යො ච නෙසං කාමෙසු කාමච්ඡන්දො කාමස්නෙහො කාමමුච්ඡා කාමපිපාසා කාමපරිළාහො, සො ච අජ්ඣත්තං න සුප්පහීනො හොති, න සුප්පටිප්පස්සද්ධො. ඔපක්කමිකා චෙ'පි තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා දුක්ඛා තිප්පා[1] කටුකා වෙදනා

වෙදියන්ති, අභබ්බාව තෙ ඤාණාය දස්සනාය අනුත්තරාය සම්බොධාය. නො චෙ’පි තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණ, ඕපක්කමිකා දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියන්ති, අභබ්බාව තෙ ඤාණාය දස්සනාය අනුත්තරාය සම්බොධාය. අයං ඛො මං භාරද්වාජ, පඨමා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා

අපරා’පි මං භාරද්වාජ දුතියා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා: සෙය්‍යථා’පි භාරද්වාජ, අල්ලං කට්ඨං සස්නෙහං ආරකා උදකා ථලෙ නික්ඛිත්තං, අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය උත්තරාරණිං ආදාය අග්ගිං අභිනිබ්බත්තෙස්සාමි, තෙජෝ පාතුකරිස්සාමී’ති. තං කිං මඤ්ඤසි භාරද්වාජ, අපිනු සො පුරිසො අමුං අල්ලං කට්ඨං සස්නෙහං ආරකා උදකා ථලෙ නික්ඛිත්තං උත්තරාරණිං ආදාය අභිමන්ථෙන්තො අග්ගිං අභිනිබ්බත්තෙය්‍ය තෙජෝ පාතුකරෙය්‍යා’ති?

නො හිදං භො ගොතම, තං කිස්ස හෙතු: අදුං හි භො ගොතම, අල්ලං කට්ඨං සස්නෙහං. කිඤ්චාපි ආරකා උදකා ථලෙ නික්ඛිත්තං යාවදෙව ච පන සො පුරිසො කිලමථස්ස විඝාතස්ස භාගී අස්සා’ති.

එවමෙව ඛො භාරද්වාජ, යෙ හි කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා කායෙන ඛො කාමෙහි වූපකට්ඨා විහරන්ති. යො ච නෙසං කාමෙසු කාමච්ඡන්දො කාමසිනෙහො කාමමුච්ඡා කාමපිපාසා කාමපරිළාහො, සො ච අජ්ඣත්තං න සුප්පහීනො හොති න සුප්පටිප්පස්සද්ධො. ඕපක්කමිකා චෙ’පි තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියන්ති. අභබ්බා ච තෙ ඤාණය දස්සනාය අනුත්තරාය සම්බොධාය නො චෙ’පි තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා ඕපක්කමිකා දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියන්ති[2], අභබ්බාව තෙ ඤාණාය දස්සනාය අනුත්තරාය සම්බොධාය. අයං ඛො මං භාරද්වාජ, දුතියා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා.

අපරා’පි ඛො මං භාරද්වාජ, තතියා උපමා පටිභාසි, අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා: සෙය්‍යථාපි භාරද්වාජ, සුක්ඛං කට්ඨං කොළාපං ආරකා උදකා ථලෙ නික්ඛිත්තං. අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය උත්තරාරණිං ආදාය අග්ගිං අභිනිබ්බත්තෙස්සාමි, තෙජෝ පාතුකරිස්සාමී’ති. තං කිං මඤ්ඤසි භාරද්වාජ, අපිනු සො පුරිසො අමුං සුක්ඛං කට්ඨං කොළාපං ආරකා උදකා ථලෙ නික්ඛිත්තං උත්තරාරණිං ආදාය අභිමන්ථෙන්තො අග්ගිං අභිනිබ්බත්තෙය්‍ය, තෙජෝ පාතුකරෙය්‍යා’ති?

---

1 තිබ්බා ඛරා – මජ්ඣසං. 2. වෙදයන්ති – මජ්ඣසං.

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මෙ කරුණ නො වන්නේ මැ යි. ඒ කවර හෙයින යත් : ‘‘භවත් ගෞතමයෙනි, තෙල තෙත් කාෂ්ටය සස්නෙහ වෙයි, එ ද දියෙහි බහනලද වෙයි. තෙල පුරුෂ වැළිත් ඇළලූ තාක් ක්ලාන්තයට වෙහෙසට හිමි වන්නේ යැ’’යි.

භාරවාද්ජයෙනි, එපරිදිමැ යම්කිසි මහණ කෙනෙක් වෙත්වයි බමුණු කෙනෙක් වෙත්වයි

කයිනුදු සිතිනුදු කාමයෙන් නො වෙන් වැ වෙසෙත් ද, ඔවුන්ගේ යම් කාමයෙහි කාමච්ඡන්දයෙක් කාමසෙනහයෙක් කාමමූර්ඡායෙක් කාමපිපාසායෙක් කාමපරිදහයෙක් ඇද්ද, එ ද සිය සතන්හි සුප්‍රහීණ නො වේ ද, මොනොවට සන්හුන් නො වේ ද, ඒ භවත් මහණ බමණහු ඉදින් ඖපක්‍රමික වූත් තීව්‍ර කටුක දුඃඛ වෙදනා විඳිත් ද, ඔහු අනුත්තර සම්බොධ සඞ්ඛ්‍යාත ඥානදර්‍ශනයට අභව්‍ය මැ වෙති. ඉදින් ඒ මහණ බමුණෝ ඖපක්‍රමික වූ තීව්‍ර කටුක දුඃඛවෙදනා නො විඳිත් ද, ඔහු අනුත්තර සම්බොධ සඞ්ඛ්‍යාත ඥානදර්‍ශනයට අභ්‍යව මැ යි. භාරද්වාජයෙනි, මට පුනපුනා ආශ්චර්‍ය්‍ය එළවන පෙර නො ඇසූවිරූ මෙ පළමු උපමා වැටහිණ.

භාරද්වාජය, මට නැවත නැවත අසිරි එළවන පෙර නො ඇසූවිරූ අනෙක් දෙවන උපමායෙක් ද වැටහිණ : භාරද්වාජය, යම් පරිදි දියෙන් බැහැර වැ සිටි ගොඩබිම්හි ලූ ස්නෙහ සහිත තෙත් කාෂ්ටයෙක් ඇද්ද, ඉක්බිති පුරුෂයෙක් උතුරුරිණි ගෙන 'ගිනි උපදවමි'යි 'තෙද පහළ කෙරෙමි'යි එන්නේ වේ ද, භාරද්වාජය, ඒ කෙසේ හඟිහි? ඒ පුරුෂ ස්නෙහ සහිත, දියෙන් බැහැර වැ සිටි, ගොඩබිම්හි ලූ, තෙල තෙත් කාෂ්ටය උතුරුරිණි ගෙන අළලන්නේ කිම ගිනි උපදවන්නේ වේ ද, තෙද පහළ කරන්නේ වේ දැ?යි.

භවත් ගෞතමයයෙනි, තෙල නො වේ මැ යි. ඒ කවර හෙයින යත් : ''භවත් ගොයුම් ගොතුව, තෙලෙ දියෙන් බැහැර වූයේ නමුදු ගොඩබිම්හි ලූයේ නමුදු සෙනහ සහිත තෙත් කාෂ්ටයෙකි. ඒ පුරුෂ වැළිත් ඇළලූ තාක් ක්ලමථුවට වෙහෙසට හිමි වන්නේ යැ''යි.

එපරිදි මැ භාරද්වාජය, යම් කිසි ශ්‍රමණ කෙනෙක් වෙත්වයි බ්‍රාහ්මණ කෙනෙක් වෙත්වයි කයින් කාමයෙන් වෙන් වැ වෙසෙත් ද, ඔවුන්ගේ යම් කාමයෙහි කාමච්ඡන්දයෙක් කාමස්නෙහයෙක් කාමමූර්ඡායෙක් කාමපිපාසායෙක් කාමපරිදහයෙක් ඇද්ද, එ ද සිය සතන්හි සුප්‍රහීණ නො වේ ද, සන්හුන් නො වේ ද, ඉදින් ඒ භවත් මහණබමුණෝ ඖපක්‍රමික වූත් තීව්‍ර කටුක දුඃඛවෙදනා විඳිත් ද, ඔහු අනුත්තර සම්බොධසඞ්ඛ්‍යාත ඥානදර්‍ශනයට අභව්‍ය මැ වෙති. ඉදින් ඒ භවත් ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයෝ ඖපක්‍රමික වූ තීව්‍ර කටුක දුඃඛවෙදනා නො විඳිත් ද, ඔහු අනුත්තර සම්බොධසඞ්ඛ්‍යාත ඥානදර්‍ශනයට අභව්‍ය මැ වෙත්. භාරදවාජය, පුනපුනා අසිරි එළවන පෙර නො ඇසූවිරූ මේ දෙවන උපමාව මට වැටහිණ.

භාරද්වාජය, පුනපුනා අසිරි එළවන පෙර නො ඇසූ විරූ අනෙක් තුන් වැනි උපමායෙක් ද මට වැටහිණ; යම්සේ භාරදවාජය, කොලපු වූ, දියෙන් බැහැර වූ, ගොඩබිම්හි ලූ වියළි කාෂ්ටයෙක් ඇද්ද, එසඳ පුරුෂයෙක් උතුරුරිණි ගෙන 'ගිනි උපදවමි, තෙද පහළ කෙරෙමි' එන්නේ වේ ද, භාරද්වාජය, ඒ කෙසේ හඟිහි? ඒ පුරුෂ කොලොපුවූ, දියෙන් බැහැර වූ, ගොඩබිම්හි ලූ, තෙල වියළි කාෂ්ටය උතුරුරිණි ගෙන අළලනුයේ කිම ගිනි උපදවන්නේ වේ ද, තෙද පහළ කරන්නේ වේ දැ? යි.

එවං භො ගොතම, තං කිස්ස හෙතු: අදුං හි භො ගොතම, සුක්ඛං කට්ඨං කොළාපං, තඤ්ච පන ආරකා උදකා ථලෙ නික්ඛිත්ත'න්ති.

එවමෙව ඛො භාරද්වාජ, යෙ හි කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා කායෙන චෙව චිත්තෙන ච කාමෙහි වූපකට්ඨා විහරන්ති. යො ච නෙසං කාමෙසු කාමච්ඡන්දො කාමස්නෙහො කාමමුච්ඡා කාමපිපාසා කාමපරිළාහො, සො ච අජ්ඣත්තං සුප්පහීනො හොති සුප්පටිප්පස්සද්ධො. ඕපක්කමිකා චෙපි තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියන්ති, භබ්බාව තෙ ඤාණාය දස්සනාය අනුත්තරාය සම්බොධාය. අයං ඛො මං භාරද්වාජ, තතියා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා. ඉමා ඛො මං භාරද්වාජ, තිස්සො උපමා පටිභංසු අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා.

තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: "යන්නූනාහං දන්තෙභිදන්ත-මාධාය ජිව්හාය තාලුං ආහච්ච චෙතසා චිත්තං අභිනිග්ගණ්හෙය්‍යං අභිනිප්පීළෙය්‍යං අභිසන්තාපෙය්‍ය''න්ති. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, දන්තෙභිදන්තමාධාය ජිව්හාය තාලුං ආහච්ච චෙතසා චිත්තං අභිනිග්ගණ්හාමි අභිනිප්පීළෙමි අභිසන්තාපෙමි. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, දන්තෙභිදන්තමාධාය ජිව්හාය තාලුං ආහච්ච චෙතසා චිත්තං අභිනිග්ගණ්හතො අභිනිප්පීළයතො අභිසන්තාපයතො කච්ඡෙහි සෙදා මුච්චන්ති. සෙය්‍යථාපි භාරද්වාජ, බලවා පුරිසො දුබ්බලතරං පුරිසං සීසෙ වා ගහෙත්වා ඛන්ධෙ වා ගහෙත්වා අභිනිග්ගණ්හෙය්‍ය අභිනිප්පීළෙය්‍ය අභිසන්තාපෙය්‍ය, එවමෙව ඛො මෙ භාරද්වාජ, දන්තෙභිදන්තමාධාය ජිව්හාය තාලුං ආහච්ච චෙතසා චිත්තං අභිනිග්ගණ්හතො අභිනිප්පීළයතො අභිසන්තාපයතො කච්ඡෙහි සෙදා මුච්චන්ති. ආරද්ධං ඛො පන මෙ භාරද්වාජ, විරියං හොති අසල්ලීනං, උපට්ඨිතා සති අපම්මුට්ඨා, සාරද්ධො ච පන මෙ කායො හොති අප්පටිප්පස්සද්ධො තෙනෙව දුක්ඛප්පධානෙන පධානාභිතුන්නස්ස සතො.

තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: "යන්නූනාහං අප්පාණකං[1] ඣානං ඣායෙය්‍ය''න්ති. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, මුඛතො ච නාසතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුන්ධිං. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, මුඛතො ච නාසතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු කණ්ණසොතෙහි වාතානං නික්ඛමන්තානං අධිමත්තො සද්දො හොති. සෙය්‍යථාපි නාම කම්මාරගග්ගරියා ධමමානාය අධිමත්තො සද්දො හොති එවමෙව ඛො මෙ භාරද්වාජ, මුඛතො ච නාසතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු කණ්ණසොතෙහි වාතානං නික්ඛමන්තානං අධිමත්තො සද්දො හොති. ආරද්ධං ඛො පන මෙ භාරද්වාජ, විරියං හොති අසල්ලීනං, උපට්ඨිතා සති අපම්මුට්ඨා[2], සාරද්ධො ච පන මෙ කායො හොති අප්පටිප්පස්සද්ධො තෙනෙව දුක්ඛප්පධානෙන පධානාභිතුන්නස්ස සතො.

---

1. අප්පාණකංයෙව - මජ්ඣං.
2. අසම්මුට්ඨා - මජ්ඣං.

එසේ යැ භවත් ගෞතමයෙනි, ඒ කවර හෙයින යත් : භවත් ගොයුම්ගොතුව, තෙල ශුෂ්කකාෂ්ටය කොලොපු වෙයි, එ ද දියෙන් බැහැර වූයේ වෙයි, ගොඩබිම්හි බහාලන ලද වේ''යයි.

එසෙයින් මැ භාරද්වාජයෙනි, යම්කිසි මහණ කෙනෙක් වෙත්වයි බමුණු කෙනෙක් වෙත්වයි කයිනුදු සිතිනුදු කාමයෙන් වෙන් වැ වෙසෙත් ද, ඔවුන්ගේ යම් කාමයෙහි කාමච්ඡන්දයෙක් කාමස්නෙහයෙක් කාමමූර්ඡායෙක් කාමපිපාසායෙක් කාමපරිදාහයෙක් ඇද්ද, එ ද සිය සතන්හි මොනොවට ප්‍රහීණ වූයේ වේ ද, සන්හුන් වේ ද, ඉදින් ඒ භවත් මහණබමුණෝ තීව්‍ර කටුක ඖපක්‍රමික දුඃඛවෙදනා විඳුනාහු නමුදු ඔහු අනුත්තර සම්බොධ සඞ්ඛ්‍යාත ඥානදර්‍ශනයට භව්‍ය මැ වෙති, ඉදින් ඒ භවත් මහණබමුණෝ තීව්‍ර කටුක ඖපක්‍රමික දුඃඛවේදනා නො විඳුනාහු නමුදු ඔහු අනුත්තර සම්බොධසඞ්ඛ්‍යාත ඥානදර්‍ශනයට භව්‍ය මැ වෙති. භාරද්වාජය, පුනපුනා අසිරි එළවන පෙර නො ඇසූවිරූ මෙ තුන් වැනි උපමා මට වැටහිණ. භාරද්වාජය, පුනපුනා ආශ්වර්‍ය්‍ය එළවන පෙර නො ඇසූ විරූ මේ තුන් උපමාවෝ මට වැටහුණහ'යි.

භාරද්වාජය, මට තෙල සිත් වී; ''යටිදත්හි උඩුදත තබා දිවින් තලු පැහැර (කුසල්සිතින්) අකුසල්සිත නිගන්නෙම් පෙළන්නෙම් තවන්නෙම් නම් මැනැවැ''යි. භාරදවාජය, මම යටිදතෙහි උඩුදත තබා දිවින් තලු පැහැර ගෙන සිතින් සිත නිගන්මි, පෙළමි, තපොවීර්‍ය්‍ය කෙරෙමි. භාරද්වාජය, යටිදතෙහි උඩුදත තබා දිවින් තලු පැහැරගෙන සිතින් සිත නිගන්නා පෙළන තපොවීර්‍ය්‍ය කරන මා ගේ කච්ඡයෙන් සේවදයෝ මිදෙත්, භාරදවාජය, බලවත් පුරුෂයෙක් ඉතා දුබල පුරුෂයකු හිසෙහි වේවයි ස්කන්ධයෙහි වේවයි ගෙන නිගන්නේ වේ ද, පෙළන්නේ වේ ද, තාප කරන්නේ වේ ද, භාරදවාජය, එපරිදි මැ යටදතෙහි උඩුදත තබා දිවින් තලු පැහැරගෙන සිතින් සිත නිගන්නා පෙළන තවන මා ගේ කැසින් සේවදයෝ මිදෙත්. භාරද්වාජය, මා විසින් වැර රැකුළේ වෙයි, සංලීන නො වෙයි, සිහි එළවියා වෙයි, මුෂිත නො වෙයි. ඒ දුක් සහගිය ප්‍රධනින් මැ ප්‍රධන්වැරින් විත් කැවා වූ මැ මා ගේ කය දරථ සහිත වෙයි, නො සන්හුන් වෙයි.

භාරද්වාජය, මට තෙල සිත් වී : ''මම් අප්‍රාණක (නිරාශ්වාස,) ධ්‍යාන කරනෙම් නම් මැනැවැ''යි. භාරදවාජය, ඒ මම මුවිනුදු නැහැයෙනුදු ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස වැළැහීමි, භාරද්වාජය, මුවිනුදු නැහැයෙනුදු අසස්පසස් වැළැහූ කල්හි මා ගේ කන්සිළින් නික්මෙන වාතයන්ගේ අධිමාත්‍ර ශබ්දය වෙයි. යම්සේ නම් කඹුරුසමක් පුඹුනා කල්හි අධිමාත්‍ර ශබ්දයෙක් වේ ද, එසෙයින් මැ භාරද්වාජය, මුවිනුදු නැහැයෙනුදු ආශ්වාසප්‍රශ්වාස වැළැහූ කල්හි කන්සිදින් නික්මෙන වාතයන් ගේ අධිමාත්‍ර ශබ්දය වෙයි. භාරද්වාජය, මා විසින් වැර රැකුළේ සංලීන නො වෙයි. සිහි එළඹ සිටියා, මුෂිත නො වෙයි. එතෙකුදු වත් මා ගේ කය ඒ දුක්සහගිය පදහනින් ප්‍රධන්වීර්‍ය්‍යයෙන් විත් කැයේ දරථ සහිත වූයේත් නො සන්හුන්නේත් වෙයි.

තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: ''යන්නූනාහං අප්පාණකංයෙව ඣානං ඣායෙය්‍ය''න්ති. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුන්ධිං. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු අධිමත්තා වාතා මුද්ධානං[1] ඌහනන්ති. සෙය්‍යථාපි භාරද්වාජ, බලවා පුරිසො තිණ්හෙන සිඛරෙන මුද්ධනි අභිමත්ථෙය්‍ය, එවමෙව ඛො මෙ භාරද්වාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු අධිමත්තා වාතා මුද්ධනි ඌහනන්ති. ආරද්ධං ඛො පන මෙ භාරද්වාජ, විරියං හොති අසල්ලීනං, උපට්ඨිතා සති අපම්මුට්ඨා, සාරද්ධො ච පන මෙ කායො හොති අප්පටිප්පස්සද්ධො තෙනෙව දුක්ඛප්පධානෙන පධානාභිතුන්නස්ස සතො.

තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: ''යන්නූනාහං අප්පාණකංයෙව ඣානං ඣායෙය්‍ය''න්ති. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුන්ධිං. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු අධිමත්තා සීසෙ සීසවෙදනා හොන්ති. සෙය්‍යථාපි භාරද්වාජ, බලවා පුරිසො දළ්හෙන වරත්තක්ඛණ්ඩෙන[2] සීසෙ සීසවෙඨං දදෙය්‍ය, එවමෙව ඛො භාරද්වාජ මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු අධිමත්තා සීසෙ සීසවෙදනා හොන්ති. ආරද්ධං ඛො පන මෙ භාරද්වාජ, විරියං හොති අසල්ලීනං, උපට්ඨිතා සති අපම්මුට්ඨා, සාරද්ධො ච පන මෙ කායො හොති අප්පටිප්පස්සද්ධො තෙනෙව දුක්ඛප්පධානෙන පධානාභිතුන්නස්ස සතො.

තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: ''යන්නූනාහං අප්පාණකංයෙව ඣානං ඣායෙය්‍ය''න්ති සො ඛො අහං භාරද්වාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුන්ධිං. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු අධිමත්තා වාතා කුච්ඡිං පරිකන්තන්ති, සෙය්‍යථාපි භාරද්වාජ, දක්ඛො ගොඝාතකො වා ගොඝාතකන්තෙවාසී වා තිණ්හෙන ගොවිකන්තනෙන කුච්ඡිං පරිකන්තෙය්‍ය, එවමෙව ඛො මෙ භාරද්වාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු අධිමත්තා වාතා කුච්ඡිං පරිකන්තන්ති. ආරද්ධං ඛො පන මෙ භාරද්වාජ, විරියං හොති අසල්ලීනං, උපට්ඨිතා සති අපම්මුට්ඨා, සාරද්ධො ච පන මෙ කායො හොති අප්පටිප්පස්සද්ධො තෙනෙව දුක්ඛප්පධානෙන පධානාභිතුන්නස්ස සතො.

තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: යන්නූනාහං අප්පාණකංයෙව ඣානං ඣායෙය්‍ය''න්ති. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුන්ධිං. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු අධිමත්තො කායස්මිං ඩාහො හොති, සෙය්‍යථාපි භාරද්වාජ, ද්වෙ බලවන්තා පුරිසා දුබ්බලතරං පුරිසං නානාබාහාසු ගහෙත්වා අඞ්ගාරකාසුයා සන්තාපෙය්‍ය සම්පරිතාපෙය්‍ය. එවමෙව ඛො මෙ භාරද්වාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු අධිමත්තො කායස්මිං ඩාහො හොති. ආරද්ධං ඛො පන මෙ භාරද්වාජ, විරියං හොති අසල්ලීනං, උපට්ඨිතා සති අපම්මුට්ඨා, සාරද්ධො ච පන මෙ කායො හොති අප්පටිප්පස්සද්ධො තෙනෙව දුක්ඛප්පධානෙන පධානාභිතුන්නස්ස සතො.

1. මුද්ධනි – මජසං. 2. වරත්තකඛණ්ඩෙන – මජසං.

භාරද්වාජය, මට මෙසේ සිත් වී : ''මම නිරස්සාසක වූ මැ ධ්‍යානය වඩම් නම් මනා මැ නු'' යි. භාරද්වාජය, මම මුවිනුදු නැහැයෙනුදු කනිනුදු අසස්පසස් වැළකීමි. භාරද්වාජය, මා විසින් මුවිනුදු නැහැයෙනුදු කනිනුදු අසස්පසස් වැළැහූ කල අධිමාත්‍ර වාතයෝ මුදුන පෙළත්. භාරද්වාජය, බලවත් පුරුෂයෙක් යම් පරිදි තියුණු කඩුසිළෙකින් මුදුන පෙළන්නේ ද එ පරිදි මැ භාරදවාජය, මා විසින් මුවිනුදු නැහැයෙනුදු කනිනුදු ආශවාස ප්‍රශවාස වැළහූ කල්හි අධිමාත්‍ර වාතයෝ මුදුන පෙළත්, භාරද්වාජය, මා විසින් වැර රැකුළේ අසංලීන වෙයි. සිහි එළැඹ සිටියා මුෂත නො වෙයි. එතෙකුදු වත් මා ගේ කය එ මැ දුක්සහගිය පදහනින් ප්‍රධන්වීර්‍ය්‍යයෙන් චිත් කැයේ දරථ සහිත වූයේත් නො සන්හුන්නේත් වෙයි.

භාරද්වාජය, මට මෙසේ සිත් වී : ''මම අප්‍රාණක වූ මැ ධ්‍යාන වඩනෙම් නම් මනා මැ නු'' යි භාරද්වාජය, මම මුවිනුදු නැහැයෙනුදු කනිනුදු ආශ්වාසප්‍රශ්වාස වැළැකීමි. භාරද්වාජය, මුවිනුදු නැහැයෙනුදු කනිනුදු අසස්පසස් වැළැහූ කල මා ගේ ශීර්‍ෂයෙහි අධිමාත්‍ර ශිරොවෙදනාවෝ වෙති, භාරද්වාජය, යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් දළ ව !රබහනින් හිසෙහි හිස්වෙළුම් බඳනේ වේ ද, එසෙයින් මැ භාරද්වාජය, මුවිනුදු නැහැයෙනුදු කනිනුදු අසස්පසස් වැළැහූ කල හිසෙහි අධිමාත්‍ර ශිරොවෙදනාවෝ වෙති, භාරද්වාජය, මා විසින් රැකුළු වැර සංලීන නො වෙයි, සිහි එළැඹ සිටියා මුෂිත නො වෙයි. එතෙකුදු වත් මා ගේ කය එ මැ දුක්සහගිය පදහනින් වැරින් චිත් කැයේ දරථ සහිත වූයේත් නො සන්හුන්නේත් වෙයි.

භාරද්වාජය, මට මෙසේ සිත් වී : ''මම අප්‍රාණක වූ මැ දෑහැන් වඩනෙම් නම් මනා මැ නු'' යි. භාරද්වාජය, මම මුවිනුදු නැහැයෙනුදු කනිනුදු ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස වැළකීමි, භාරද්වාජය, මුවිනුදු නැහැයෙනුදු කනිනුදු ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස වැළැහූ කල්හි මා ගේ කුස අධිමාත්‍ර වාතයෝ සිඳිත්. භාරද්වාජය, යම්සේ දක්ෂ ගොඝාතකයෙක් හෝ ගොඝාතක අතැවැසියෙක් හෝ තිහිණි වූ, ගෙරිකපන කැත්තෙකින් කුස කපන්නේ ද, එසෙයින් මැ භාරදවාජයෙනි, මුවිනුදු නැහැයෙනුදු කනිනුදු අසස්පසස් වැළහූ කල්හි අධිමාත්‍ර වාතයෝ කුස කපත්. එතෙකුදු වත් භාරද්වාජය, මා විසින් වැර රැකුළේ සංලීන නො වෙයි, සිහි එළැඹ සිටියා මුෂිත නො වෙයි, එතෙකුදු වත් මා ගේ කය එ මැ දුක් සහගිය පදහනින් ප්‍රධන්වීර්‍ය්‍යයෙන් චිත් කැයේ දරථ සහිත වූයේත් නො සන්හුන්නේත් වෙයි.

භාරද්වාජය, මට මෙසේ සිත් වී : ''මම අප්‍රාණක වූ මැ ධ්‍යාන වඩනෙම් නම් මනා මැ නු'' යි. භාරද්වාජය, මම මුවිනුදු නැහැයෙනුදු කනිනුදු ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස වැළැකීමි. භාරද්වාජය, මුවිනුදු නැහැයෙනුදු කනිනුදු ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස වැළැහූ කල්හි මාගේ කයෙහි අධිමාත්‍ර දහය වෙයි. භාරදවාජය, යම්සේ බලවත් පුරුෂයෝ දෙදෙනෙක් ඉතා දුබුල් මිනිසක්හු වෙන් වෙන් අත්හි ගෙන අඟුරු වළෙක තවන්නාහු ද මොනොවට තවන්නාහු ද, එසෙයින් මැ භාරද්වාජය, මුවිනුදු නැහැයෙනුදු කනිනුදු ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස වැළැහූ කල්හි

මා ගේ කයෙහි අධිමාත්‍ර දහය වෙයි. එතෙකුදු වත් භාරද්වාජය, මා විසින් ආරබ්ධවීර්‍ය්‍යය සංලීන නො වෙයි. එළැඹසිටි සිහි මුෂිත නො වෙයි, එතෙකුදු වත් මා ගේ කය ඒ මැ දුක් සහගිය පදහනින් ප්‍රධන් වීර්‍ය්‍යයෙන් විත් කැයේ දරථ සහිත වූයේත් නො සන්හුන්නේත් වෙයි.

අපිස්සු මං භාරද්වාජ, දෙවතා දිස්වා එවමාහංසු: “කාලකතො[1] සමණො ගොතමො”ති. එකච්චා දෙවතා එවමාහංසු: “න කාලකතො සමණො ගොතමො, අපි ච කාලඞ්කරොතී”ති. එකච්චා දෙවතා එවමාහංසු: “න කාලකතො සමණො ගොතමො, න’පි[2] කාලඞ්කරොති. අරහං සමණො ගොතමො, විහාරොත්වෙවෙසො[3] අරහතො එවරූපො හොතී”ති.

තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: “යන්නූනාහං සබ්බසො ආහාරූපච්ඡෙදාය පටිපජ්ජෙය්‍ය”න්ති. අථ ඛො මං භාරද්වාජ, දෙවතා උපසඞ්කමිත්වා එතදවොචුං: “මා ඛො ත්වං මාරිස, සබ්බසො ආහාරූ-පච්ඡෙදාය පටිපජ්ජි. සචෙ ඛො ත්වං මාරිස, සබ්බසො ආහාරූපච්ඡෙදාය පටිපජ්ජිස්සසි, තස්ස තෙ මයං දිබ්බං ඔජං ලොමකූපෙහි අජ්ඣොහාරෙස්සාම[4] තාය ත්වං යාපෙස්සසී”ති. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: ‘අහඤ්චෙව ඛො පන සබ්බසො අජද්ධුකං[5] පටිජානෙය්‍යං, ඉමා ච මෙ දෙවතා දිබ්බං ඔජං ලොමකූපෙහි අජ්ඣොහාරෙය්‍යුං, තාය චාහං යාපෙය්‍යං, තං මමස්ස මුසා”ති. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, තා දෙවතා පච්චා-චික්ඛාමි, හලන්ති වදාමි.

තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: “යන්නූනාහං ථොකං ථොකං ආහාරං ආහාරෙය්‍යං පසතං පසතං යදි වා මුග්ගයූසං යදි වා කුලත්ථයූසං යදි වා කලායයූසං යදි වා හරෙණුකයූස”න්ති. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, ථොකං ථොකං ආහාරං ආහාරෙසිං පසතං පසතං යදි වා මුග්ගයූසං යදි වා කුලත්ථයූසං යදි වා කලායයූසං යදි වා හරෙණුකයූසං. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, ථොකං ථොකං ආහාරං ආහාරයතො පසතං පසතං යදි වා මුග්ගයූසං යදි වා කුලත්ථයූසං යදි වා කලායයූසං යදි වා හරෙ-ණුකයූසං අධිමත්තකසිමානං පත්තො කායො හොති. සෙය්‍යථාපි නාම ආසීතිකපබ්බානි වා කාළපබ්බානි වා, එවමෙවස්සු මෙ අඞ්ගපච්චඞ්ගානි භවන්ති තායෙවප්පාහාරතාය. සෙය්‍යථාපි නාම ඔට්ඨපදං, එවමෙවස්සු මෙ ආනිසදං හොති තායෙවප්පාහාරතාය. සෙය්‍යථාපි නාම වට්ටනාවළී, එවමෙවස්සු මෙ පිට්ඨිකණ්ටකො උන්නතාවනතො හොති තායෙවප්පා-හාරතාය. සෙය්‍යථාපි නාම ජරසාලාය ගොපානසියො ඔලුග්ගවිලුග්ගා භවන්ති, එවමස්ස මෙ ඵාසුළියො ඔලුග්ගවිලුග්ගා භවන්ති තායෙවප්පා-

හාරතාය. සෙය්‍යථාපි නාම ගම්භිරෙ උදපානෙ උදකතාරකා ගම්භීරගතා ඔක්ඛායිකා දිස්සන්ති, එවමෙවස්සු මෙ අක්ඛිකූපෙසු අක්ඛිතාරකා ගම්භීරගතා ඔක්ඛායිකා දිස්සන්ති තායෙවප්පාහාරතාය. සෙය්‍යථාපි නාම

1. කාලඞ්කතො – මජසං.
2. නාපි – මජසං.
3. විහාරෙනෙව සො – මජසං.
4. අජ්ඣාහාරෙස්සාම – මජසං.
5. අජ්ජිතං – මජසං

තවද භාරද්වාජය, දෙවතාවෝ දැක මට මෙසේ කීහ : ''ශ්‍රමණ ගෞතම කලුරිය කළහ''යි. සමහර දෙවතාවෝ මෙසේ කීහ : ''ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ කලුරිය නො කළහ, එතෙකුදු වත් කලුරිය කෙරෙති''යි. සමහර දෙවතාවෝ මෙසේ කීහ : ''ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ කලුරිය නො කළහ, නො ද කලුරිය කෙරෙති, ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ රහත්හ, රහතුන්ට තෙල මෙ බඳු විහාර ඇත්තේ මැ වේ''යයි.

භාරද්වාජය, මට තෙල සිත් වී : ''මම සර්වප්‍රකාරයෙන් ආහාරොපච්ඡේදයට පිළිපදනෙම් (බස්නෙම්) නම් මැනැවැ''යි. එකල්හි භාරද්වාජය, දෙව්යෝ මා කරා අවුත් තෙල බස් කීහු : ''නිදුකාණෙනි, තෙපි සර්වප්‍රකාරයෙන් ආහාරොපච්ඡේදයට නහමක් පිළිපදුව, ඉදින් නිදුකාණෙනි, තෙපි සර්වප්‍රකාරයෙන් ආහාරොපචෙඡදයට බස්නහු නම් අපි තොප වහන්සේ ගේ රොමකූපයෙන් දිව්‍යඕජස් ඇතුළු කරම්හ, එයින් තෙපි යැපෙන්නහු යැ''යි. භාරද්වාජය, මට තෙල සිත් වී : ''මම වනාහි සර්වප්‍රකාරයෙන් නො වැළඳීම පිළින කරන්නෙමි, මෙ දෙව්යොත් මා ගේ රොමකූපයෙන් දිව්‍යඕජස් බහාලන්නාහ. එයිනුදු මම් යැපෙම් නම් ඒ මා ගේ මෘෂා වෙයි, භාරද්වාජය, මම් ඒ දෙව්යන් ප්‍රතික්‍ෂෙප කෙරෙමි, 'කම් නැතැ'යි කියමි.

භාරද්වාජය, මට තෙල සිත් වී : ''මම මුංයුෂ වේවයි කොල්ලුයුෂ වේවයි කඩලයුෂ වේවයි මෑයුෂ වේවයි පතක් පතක් පමණ වූ ටික ටික අහර ගන්නෙම් නම් මනා මැ නු''යි. භාරද්වාජය, ඒ මම මුංයුෂ වේවයි කොල්ලුයුෂ වේවයි කඩලයුෂ වේවයි මෑයුෂ වේවයි පතක් පතක් පමණ වූ ටික ටික අහර ගතිමි. භාරද්වාජය, මුංයුෂ වේවයි කොල්ලුයුෂ වේවයි කඩලයුෂ වේවයි මෑයුෂ වේවයි පතක් පතක් පමණ වූ මද මද අහර ගන්නා මා ගේ කය අධිමාත්‍ර කෘශත්වයට පැමිණියේ වෙයි. ආසීතික වැල් පුරුක් හෝ කළුවැල්

පුරුක් යම්සේ ද, එ මැ අල්පාහාරතායෙන් මා ගේ අඞ්ගප්‍රත්‍යඞ්ගයෝ එ බඳු වෙති. ඔටුපිය යම්සේ ද, එ මැ අල්පාහාරතායෙන් මා ගේ නිසීදනමාංශය එ බඳු වෙයි. කුරුඳුවැල යම්සේ (උස්මිටි) වේ ද, එ මැ අල්පාහාරතායෙන් මා ගේ පිටකටුව (වංශාස්ථිය) එසෙයින් මැ උස්මිටි වෙයි. යම්සේ නම් දිරාගිය ශාලායෙකැ ගොනැස්හු එලුණාහු ඇත මැත එලුණාහු වෙත් ද, එසෙයින් මැ එ මැ අල්පාහාරතායෙන් මා ගේ ඉළ ඇටඑලුණාහු ඇත මැත එලුණාහු වෙති. යම්සේ නම් ගැඹුරු දියවළෙකැ දියතරු ගැඹුරට ගියාහු යටට පිවිසියාහු දක්නා ලැබෙත් ද, එසෙයින් මැ එ මැ අල්පාහාරතායෙන් මා ගේ අක්ෂිකූපයන්හි ඇස්තරු ගැඹුරට ගියාහු යටට පිවිසියාහු දක්නා ලැබෙති. යම්සේ නම් තිත්තලබු එලයක්

තිත්තකා ලාබු ආමකච්ඡින්නා වාතාතපෙන සම්ඵුටිතො හොති සම්මිලාතො, එවමෙවස්සු මෙ සීසච්ඡවි සම්ඵුටිතා හොති සම්මිලාතා තායෙවප්පාහාරතාය. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, උදරච්ඡවිං පරිමසිස්සාමී’ති පිට්ඨිකණ්ටකංයෙව පරිගණ්හාමි. ‘පිට්ඨිකණ්ටකං පරිමසිස්සාමී’ති උදරච්ඡවිංයෙව පරිගණ්හාමි. යාවස්සු මෙ භාරද්වාජ, උදරච්ඡවි පිට්ඨිකණ්ටකං අල්ලීනා හොති තායෙවප්පාහාරතාය, සො ඛො අහං භාරද්වාජ, ‘වච්චං වා මුත්තං වා කරිස්සාමී’ති තත්ථෙව අවකුජ්ජො පපතාමි තායෙවප්පාහාරතාය. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, ඉමමෙව කායං අස්සාසෙන්තො පාණිනා ගත්තානි අනුමජ්ජාමි. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, පාණිනා ගත්තානි අනුමජ්ජතො පූතිමූලානි ලොමානි කායස්මා පපතන්ති තායෙවප්පාහාරතාය. අපිස්සු මං භාරද්වාජ, මනුස්සා දිස්වා එවමාහංසු : “කාළො සමණො ගොතමො”ති. එකච්චෙ මනුස්සා එවමාහංසු : “න කාළො සමණො ගොතමො, සාමො සමණො ගොතමො”ති එකච්චෙ මනුස්සා එවමාහංසු : “න කාළො සමණො ගොතමො, න’පි සාමො, මඞ්ගුරච්ඡවි සමණො ගොතමො”ති. යාවස්සු මෙ භාරද්වාජ, තාව පරිසුද්ධො ඡවිවණ්ණො පරියොදාතො උපහතො හොති තායෙවප්පාහාරතාය.

තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: “යෙ ඛො කෙචි අතීතමද්ධානං සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ඔපක්කමිකා දුක්ඛා තිප්පා[1] කටුකා වෙදනා වෙදියිංසු,[2] එතාව පරමං නයිතො භිය්‍යො. යෙ’පි හි කෙචි අනාගතමද්ධානං සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ඔපක්කමිකා දුක්ඛා තිප්පා[1] කටුකා වෙදනා වෙදියිස්සන්ති,[3] එතාව පරමං නයිතො භිය්‍යො. යෙ’පි හි කෙචි එතරහි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ඔපක්කමිකා දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියන්ති,[4] එතාව පරමං නයිතො භිය්‍යො. න ඛො පනාහං ඉමාය කටුකාය දුක්කරකාරියාය අධිගච්ඡාමි උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසං. සියා නු ඛො අඤ්ඤො මග්ගො බොධායා”ති?

තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහෝසි: "අභිජානාමි බෝ පනා'හං පිතුසක්කස්ස කම්මන්තෙ සීතාය ජම්බුච්ඡායාය නිසින්නො විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවේකජං පීතිසුඛං පඨමං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරිතා. සියා නු ඛො එසො මග්ගො බොධායා"ති. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, සතානුසාරි විඤ්ඤාණං අහොසි: "එසො'ව[5] මග්ගො බොධායා"ති. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: "කිං නු ඛො අහං තස්ස සුඛස්ස භායාමි, යං තං සුඛං අඤ්ඤත්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤත්‍ර අකුසලෙහි ධම්මෙහී"ති. තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: "න ඛො අහං තස්ස සුඛස්ස භායාමි, යං තං සුඛං අඤ්ඤත්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤත්‍ර අකුසලෙහි ධම්මෙහී"ති.

---

1. තිබ්බා ඛරා – මජසං.
2. වේදයිංසු – මජසං.
3. වේදයිස්සන්ති – මජසං.
4. වේදයන්ති – මජසං
5. එසෙව – මජසං.

තරුණ කල්හි සිඳුනා ලද්දේ වා–අව්වෙන් මිලාන වූ හැකුළුණේ වේ ද, එසෙයින් මැ එ මැ අල්පාහාරතායෙන් මා ගේ හිසසිවි මිලාන වැ හැකුළුණේ වෙයි. භාරද්වාජය, ඒ මම 'කුසැසිවි පරාමශී කෙරෙමි'යි පිටකටුව මැ (උදරසිවි හා සමග) ගනිමි. 'පිටකටුව පිරිමසමි'යි උදරසිවි මැ (පිටකටුව හා සමග) ගනිමි. භාරද්වාජය, එ මැ අල්පාහාරතායෙන් මා ගේ උදරසිවි පිටකටුව තාක් ඇලුණේ වෙයි. භාරද්වාජය, මම එ මැ අල්පාහාරතායෙන් 'මලකිස හෝ මූකිස හෝ කෙරෙමි'යි එහි මැ මුහුණින් වැටෙමි. භාරද්වාජය, මම මෙ මැ කය අස්වසමින් අත්ලෙන් සිරුරු අවයව පිරිමදිමි, භාරදවාජය, එ මැ අල්පාහාරතායෙන් අතින් ගාත්‍රයන් පිරිමදනා මා ගේ කයින් කුණු වූ මුල් ඇති ලෝමයෝ ගිලිහෙති, තවද භාරද්වාජය, මිනිස්සු මා දැක මෙසේ කීහ: "ශ්‍රමණ ගෞතම කළුපැහැ ඇතියහ"යි, ඇතැම් මිනිස්සු මෙසේ කීහ; ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ කළුපැහැ නො වෙති. ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ සම්වන්හ"යි. සමහර මිනිස්සු මෙසේ කීහ: "ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ කළුපැහැ නො වෙති, නො ද සම්වන්හ, ශ්‍රමණ ගෞතම මඟුරුපැහැ ඇතියහ"යි. භාරද්වාජය, මා ගේ පරිශුද්ධ වූ පයසීවදත වූ සිවිපැහැ එ මැ අල්පාහාරතායෙන් එතෙක් නටුයේ වෙයි.

භාරද්වාජය, මට මෙල සිත් වී: අතීතකාලයෙහි යම්කිසි ශ්‍රමණ කෙනෙක් වෙත්වයි බ්‍රාහ්මණ කෙනෙක් වෙත්වයි ඖපක්‍රමික වූ තීව්‍ර කටුක දුඃඛවෙදනා වින්දහු නම් (එ වෙදනාව) මේ මැ පරම කොට ඇති, මෙයින් වැඩි නො වෙයි. අනාගතකාලයෙහි දු යම් කිසි ශ්‍රමණ කෙනෙක් හෝ බ්‍රාහ්මණ කෙනෙක් හෝ ඖපක්‍රමික වූ තීව්‍ර කටුක වෙදනා විඳිනාහු නම් මේ මැ පරම කොට ඇති, මෙයින් වැඩි නො වෙයි. මෙ කල්හි දු යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ ඖපක්‍රමික වූ තීව්‍ර කටුක දුඃඛවෙදනා

විඳිත් නම් මේ මැ පරම කොට ඇති, මෙයින් වැඩි නො වෙයි. මම වැළිත් මේ කටුක වූ දුෂ්කරක්‍රියායෙන් මනුෂ්‍යධර්මයෙන් මතු ආර්‍ය්‍යභාවකරණයට සමර්ථ ඥානදර්ශනවිශෙෂයක් නො ලබමි. සම්බොධයට අනෙක් මාර්ගයෙක් ඇද්දැ? යි.

භාරද්වාජයෙනි, මට තෙල සිත් වී: ''මම වනාහි පිතෘශාක්‍යයන්ගේ කමත්හි සිහිල් දඹසෙවනෙහි හුන්නෙමි කාමයෙන් වෙන් වැ මැ අකුශලධර්මයෙන් වෙන් වැ මැ විතර්ක සහිත වූ විචාර සහිත වූ විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛය ඇති ප්‍රථමධ්‍යානය උපයා වාස කෙළෙම් දනිමි මැ යැ. තෙල සම්බොධයට මාර්ග වන්නේ දැ? යි. භාරද්වාජය, මට සතානුසාරී (සිහිය අනුව යන) විඥානය පහළ විය. 'තෙලෙ මැ සම්බොධයට මාර්ග වේ යැ'යි. භාරද්වාජය, මට තෙල සිත් වී: ''කිමෙක් ද මම කාමයෙන් වෙන් වැ මැ අකුශල ධර්මයෙන් වෙන් වැ මැ යම් සුඛයෙක් වේ නම් ඒ සුඛයට බිය වෙම් දැ?''යි. භාරද්වාජය, එ මට තෙල සිත් වී: ''කාමයෙන් වෙන් වැ මැ අකුශලධර්මයෙන් වෙන් වැ මැ යම් සුඛයෙක් වේ නම් මම ඒ සුඛයට බිය නො වෙම් මැ''යි.

තස්ස මය්හං භාරද්වාජ, එතදහොසි: ''න ඛො තං සුකරං සුඛං අධිගන්තුං එවං අධිමත්තකසිමානං පත්තකායෙන. යන්නූනාහං ඔළාරිකං ආහාරං ආහාරෙය්‍යං ඔදනකුම්මාස''න්ති. සො ඛො අහං භාරද්වාජ, ඔළාරිකං ආහාරං ආහාරෙසිං ඔදනකුම්මාසං. තෙන ඛො පන මං භාරද්වාජ, සමයෙන පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ පච්චුපට්ඨිතා හොන්ති, ''යං ඛො සමණො ගොතමො ධම්මං අධිගමිස්සති, තං නො ආරොචෙස්සතී''ති යතො ඛො අහං භාරද්වාජ ඔළාරිකං ආහාරං ආහාරෙසිං ඔදනකුම්මාසං. අථ මෙ තෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ නිබ්බිජ්ජ පක්කමිංසු ''බාහුලිකො[1] සමණො ගොතමො පධානවිබ්භන්තො ආවත්තො බාහුල්ලායා''ති.

සො ඛො අයං භාරද්වාජ, ඔළාරිකං ආහාරං ආහාරෙත්වා බලං ගහෙත්වා විවිච්චෙව කාමෙහි -පෙ- පඨමං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. විතක්කවිචාරානං වූපසමා -පෙ- දුතියං ඣානං -පෙ- තතියං ඣානං -පෙ- චතුත්ථං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහාසිං.

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙඤ්ජප්පත්තෙ පුබ්බෙ-නිවාසානුස්සතිඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙසිං. සො අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරාමි. සෙය්‍යථීදං: එකම්පි ජාතිං ද්වෙපි ජාතියො

-පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරාමි. අයං ඛො මෙ භාරද්වාජ, රත්තියා පඨමෙ යාමෙ පඨමා විජ්ජා අධිගතා, අවිජ්ජා විහතා විජ්ජා උප්පන්නා තමො විහතො අලොකො උප්පන්නො. යථා තං අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො.

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙඤ්ජප්පත්තෙ සත්තානං චුතූපපාතඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙසිං. සො දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සාමි චවමානෙ උපපජ්ජ-මානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ, යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාමි. -පෙ- අයං ඛො මෙ භාරද්වාජ, රත්තියා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දුතියා විජ්ජා අධිගතා, අවිජ්ජා විහතා විජ්ජා උප්පන්නා, තමො විහතො ආලොකො උප්පන්නො, යථා තං අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො.

---

1 බාහුල්ලිකො – මජසං.

භාරද්වාජය, මට මෙසේ සිත් වී : ''මෙසේ අධිමාත්‍ර කෘශභාවයට ගිය කයින් ඒ සුඛය ලබන්නට සුකර නො වෙයි, මම ඔදනකුම්මාස සඞ්ඛ්‍යාත ඖළාරික අහර වළඳනෙම් නම් මනා මැ නු''යි. භාරද්වාජය, මම ඔදනකුම්මාස සඞ්ඛ්‍යාත ඖළාරික අහර වැළඳුයෙමි. භාරද්වාජය, එසඳ පස්වග මහණහු 'මහණ ගොයුම්හු යම් දහමක් අධිගම කෙරෙත් ද, එ දහම අපට පවසති' මට උවැටන් කළාහු වෙති. භාරද්වාජය, යම් දිනෙකැ මම බත්කොමු-පිඩු සඞ්ඛ්‍යාත ඖළාරික අහර වැළඳුයෙමි ද, එකල ඒ පස්වග මහණහු මට කළකිරී නික්ම ගියහ. ''මහණ ගොයුම්හු බාහුලිකයහ, ප්‍රධනින් ගිලිහුණහ, ප්‍රත්‍යය බාහුල්‍යයට වැටුණහ' යි කියා යි.

භාරද්වාජය, ඒ මම ඖළාරික අහර වළඳා කායබල ගෙන කාමයෙන් වෙන් වැ මැ . . . ප්‍රථමධ්‍යාන උපයාගෙන විසීමි, විතර්කවිචාරයන් ගේ ව්‍යුපශමයෙන් . . . ද්විතීය ධ්‍යානය . . . තෘතීයධ්‍යානය . . . චතුර්ථධ්‍යානය උපදවා ගෙන විසීමි.

මම මෙසේ සමාහිතචිත්තය පරිශුද්ධ වැ පයඹ්වදත වැ අනඞ්ගණ වැ විගතොපකෙලශ වැ මෘදු වැ කර්‍මණ්‍ය වැ ස්ථිත වැ නිශ්චලප්‍රාපත වැ සිටි කල්හි ඒ සිත පූර්‍වේනිවාසානුස්මෘතිඥනය පිණිස නතු කෙළෙමි. මම අනෙකවිධ පූර්‍වේනිවාසය සිහි කරමි. ඒ කෙසේ යැ යත්: එක් ජාතියකුදු දෙජාතියකුදු . . . මෙසේ සාකාර සොද්දෙශ අනෙප්‍රකාර පූර්‍වේනිවාසය සිහි කෙරෙමි, භාරද්වාජය, මා විසින් රැය පළමු යම්හි මේ පළමු විද්‍යාව අධිගත යැ, අවිද්‍යා විහත වූ විද්‍යා උපන, තමස විහත විය, ආලොකය උපන, අප්‍රමත්ත වැ කෙලෙස් තවන වැර ඇති වැ කායජීවිත නිරපෙකෂක වැ වසනුවක්හට යම්සේ වේ ද එසෙයිනි.

මෙසේ මම පරිශුද්ධ පයඹ්වදත අනඞ්ගණ විගතොපකෙලශ මෘදුභූත කර්‍මක්ෂම ස්ථිත නිශචලප්‍රාප්ත සමාධිගත චිත්තය ඇති වත් මැ ඒ සිත සත්ත්වයන්ගේ චුතුපපාතඥනය පිණිස නතු කෙළෙමි. මම පිරිසුදු වූ මිනිසැස ඉක්ම සිටි දිවැසින් ච්‍යුත වන උපදනා හීන ප්‍රණීත සුවර්‍ණ දුර්‍වර්‍ණ සුගත දුගීත සත්ත්වයන් දක්මි. කම් වූ පරිදි ගිය සතුන් දන්මි . . . භාරද්වාජය, මා විසින් රැය මැදුම් යමැ මේ දෙවන විද්‍යා අධිගත වූ, අවිද්‍යා විහත වූ, විද්‍යා උපන, තමස විහත වී, ආලොකය උපන. අප්‍රමත්ත වැ ආතාපන වීර්‍ය ඇති වැ නිවනට මෙහෙයූ සිත් ඇති වැ වාස කරන යොගාවචරයක්හට යම්සේ වේ ද, එසෙයිනි.

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙඤ්ජප්පත්තෙ ආසවානං ඛයඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙසිං. සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං. -පෙ- අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනීපටිපදාති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං. ඉමෙ ආසවාති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං. -පෙ- අයං ආසවනිරොධගාමිනීපටිපදාති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං. තස්ස මෙ එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමාසවාපි චිත්තං විමුච්චිත්ථ. භවාසවාපි චිත්තං විමුච්චිත්ථ. අවිජ්ජාසවාපි චිත්තං විමුච්චිත්ථ. විමුත්තස්මිං විමුත්තමිති ඤාණං අහොසි. ඛීණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථත්තායාති අබ්භඤ්ඤාසිං. අයං ඛො මෙ භාරද්වාජ, රත්තියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තතියා විජ්ජා අධිගතා, අවිජ්ජා විහතා විජ්ජා උප්පන්නා, තමො විහතො, ආලොකො උප්පන්නො, යථා තං අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතොති.

එවං වුත්තෙ සඞ්ගාරවො මාණවො භගවන්තං එතදවොච: අට්ඨිතවතං භොතො ගොතමස්ස පධානං අහොසි. සප්පුරිසවතං භොතො ගොතමස්ස පධානං අහොසි, යථා තං අරහතො සම්මා-සම්බුද්ධස්ස.

කින්නු ඛො භො ගොතම, අත්ථි දෙවාති. ඨානසො මෙතං භාරද්වාජ, විදිතං යදිදං අත්ථි දෙවාති.

කින්නු ඛො භො ගොතම, අත්ථි දෙවාති පුට්ඨො සමානො, ඨානසො මෙතං භාරද්වාජ, විදිතං යදිදං අත්ථි දෙවාති[1] වදෙසි? න නු ඛො භො ගොතම, එවං සන්තෙ තුච්ඡා[2] මුසා හොතී'ති.

අත්ථි දෙවා'ති භාරද්වාජ, පුට්ඨො සමානො, අත්ථි දෙවා'ති යො වදෙය්‍ය. ඨානසො මෙ විදිතාති යො වදෙය්‍ය, අථ ඛෙවත්ථ විඤ්ඤුනා පුරිසෙන[3] එකංසෙන නිට්ඨං ගන්තබ්බං[4] යදිදං අත්ථි දෙවාති.

කිස්ස පන මෙ භවං ගොතමො, ආදිකෙනෙව න බ්‍යාකාසීති.

උච්චෙන සම්මතං ඛො එතං භාරද්වාජ, ලොකස්මිං යදිදං අත්ථි දෙවා'ති.

---

1. අධිදෙවාති - සීමු.
2. තුච්ඡා - සීමු.
3. විඤ්ඤූපුරිසෙන PTS, ස්‍යා.
4. ගන්තුං වා - ස්‍යා.

මෙසේ මම සමාහිත සිත පිරිසුදු වැ ප්‍රභාස්වර වැ නිරඞ්ගණ වැ පහවූ උපක්ලෙශ ඇති ව මොළොක් වැ කර්මණ්‍ය වැ ස්ථිත වැ නිසල බවට පැමිණ සිටි කල්හි ආස්‍රවක්ෂයඥානය පිණිස සිත නතු කෙළෙමි, මම 'මේ දුකැ'යි ඇති සැටියෙන් දත්මි . . . මේ දුඃඛනිරොධ-ගාමිනී ප්‍රතිපත් යැ'යි ඇති සැටියෙන් දත්මි. 'මොහු ආස්‍රවයහ'යි ඇති සැටියෙන් දත්මි . . . මේ ආස්‍රවනිරොධගාමිනී ප්‍රතිපත් යැ'යි ඇති සැටියෙන් දත්මි. මෙසේ දන්නා මෙසේ දක්නා මා ගේ සිත කාමස්‍රවයෙනුදු මිදිණ. සිත භවාස්‍රවයෙනුදු මිදිණ. සිත අවිද්‍යාස්‍රව-යෙනුදු මිදිණ. මිදුන් මැ 'මිදිණැ'යි නුවණ විය. ජාති ක්ෂීණ වූ, ඔබසරවස් වැස නිමවන ලද, කරණී කරනලදි. මේ රහත් බවට අන් කිසෙක් නැතැ'යි දතිමි. භාරද්වාජය, මා විසින් රය පැසුළු යමැ මේ තුන් වන විද්‍යා අධිගත යැ. අවිද්‍යා විහත වූ යැ, විද්‍යා උපන,

පිණිස මෙහෙයූ සිත් ඇති වැ වාස කරන යොගාවචරයක්හට යම්සේ වේ ද එසෙයිනි.

මෙසේ වදළ කල්හි සඞ්ගාරව මාණවක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැල කෙළේ : ''භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ගේ අස්ථිත (නො සිටි) ප්‍රධානයෙක් මැ විය, භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ගේ සත්පුරුෂ ප්‍රදහනයෙක් මැ වී. අර්හත් සම්‍යක් සම්බුද්ධයක්හට යම්සේ ද එසෙයිනි.

කිම භවත් ගෞයුම්ගොතුවෙනි, දෙවියෝ ඇද්ද? යි. භාරද්වාජය, 'දෙවියෝ ඇද්ද, යන යමක් වේ ද, තෙල මා විසින් කරුණු විසින් දන්නා ලද.

කිම භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, 'දෙවියෝ ඇද්ද'යි පුළුවුස්නා ලද්දහු ''භාරද්වාජය, 'දෙවියෝ ඇද්ද? යන යමක් වේ ද තෙල කරුණ මා විසින් කරුණු විසින් දන්නාලද''යි කියව, භවත් ගෞතමයෙනි, මෙසේ ඇති කල්හි සිස් මුසවා නො මැ වේ නු? යි.

භාරද්වාජය, 'දෙවියෝ ඇද්ද'යි පුළුවුස්නාලද යමෙක් 'දෙවියෝ ඇතැ'යි කියන්නේ ද, යමෙක් 'මා විසින් කරුණු හෙයින් දන්නාලද'යි කියන්නේ ද, එසඳ මෙහි නුවණැති පුරුෂයක්හු විසින් 'දෙවියෝ ඇත' යන මෙ කරුණ එකාන්තයෙන් නිෂ්ඨාවට යායුතු යැ.

කුමක් හෙයින් මට භවත් ගෞතමයෝ මුලදී මැ ප්‍රකාශ නො කළාහු ද? යි.

භාරද්වාජය, ලොකයෙහි 'දෙවියෝ ඇද්ද' යන යමක් වේ ද තෙල කරුණ උස්හඬින් සම්මත යැ : යි.

එවං වුත්තෙ සඞ්ගාරවො මාණවො භගවන්තං එතදවොච: අභික්කන්තං භො ගොතම, අභික්කන්තං භො ගොතම, සෙය්‍යථාපි භො ගොතම, නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්නං වා විවරෙය්‍ය, මූළ්හස්ස වා මග්ගං ආචික්ඛෙය්‍ය, අන්ධකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛින්තී'ති. එවමෙවං භොතා ගොතමෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණඞ්ගත'න්ති.

සඞ්ගාරවසුත්තං දසමං

බ්‍රාහ්මණවග්ගො පඤ්චමො

තස්ස වග්ගස්ස උද්දානං

බ්‍රහ්මායු සෙලස්සලායනො ඝොටමුඛො ච බ්‍රාහ්මණො
එසු චඞ්කී ධනඤ්ජානි වාසෙට්ඨො සුභ ගාරවොති.

ඉදං වග්ගාන’මුද්දානං

වග්ගො ගහපති භික්ඛු පරිබ්බාජකනාමකො
රාජවග්ගො බ්‍රාහ්මණොති පඤ්ච මජ්ඣිමආගමෙ.

මජ්ඣිමපණ්ණාසකං සමත්තං

මෙසේ වදාළ කල්හි සඞ්ගාරව මාණවක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙසේ කී : ‘‘භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා කාන්ත යැ, භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා කාන්ත යි. යම්සේ භවත් ගොයුම් ගොතුවෙනි, යටිහුරු කරනලද්දක් හෝ උඩුහුරු කරන්නේ ද, පිළිසන් දැයක් හෝ විවර කරන්නේ ද, මං මුළා වූවක්හට මඟ කියන්නේ ද, ‘ඇස් ඇත්තාහු රූප දකිත්ව’යි අඳුරෙහි තෙල්පහනක් හෝ දරන්නේ ද, එ පරිදි මැ භවත් ගෞතමයන් විසින් නොයෙක් අයුරින් දහම් පවසනලද, මෙසේ මම් භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ සරණ

කොට යෙමි, දහම හා සඟුන් හා සරණ කොට යෙමි, භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මා අද පටන් දිවිහිමි වැ සරණ ගිය උපාසකයකු කොට ධරනසේක්ව’යි.

දස වැනි සඞ්ගාරවසූත්‍ර යි.

පස් වැනි බ්‍රාහ්මණවග්ග යි.

ඒ වග්ගයෙහි උද්දානය :

බ්‍රහ්මායු සූත්‍ර යැ සෙලසූත්‍ර යැ අස්සලායනසූත්‍ර යැ ඝොටමුඛසූත්‍ර යැ චඞ්කීසූත්‍ර යැ එසුකාරි සූත්‍ර යැ ධනඤ්ජානිසූත්‍ර යැ වාසෙට්ඨසූත්‍ර යැ සුභසූත්‍ර යැ සඞ්ගාරවසූත්‍ර යැ යි.

මේ වග්ගයන්ගේ උද්දානය :

ගහපතිවග්ග යැ භික්ඛුවග්ග යැ පරිබ්බාජකවග්ග යැ රාජවග්ග යැ බ්‍රාහ්මණවග්ග යැ යි මජ්ඣිමා ගමයෙහි වග්ග පසෙකි.

මජ්ඣිමපණ්ණාසකය සමාප්ත යි.

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක මාලාව
http://thripitakaya.org